

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____
din _____

**privind aprobarea proiectului de Lege cu privire la reformarea Curții
Supreme de Justiție și organelor procuraturii**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de Lege cu privire la reformarea Curții Supreme de Justiție și organelor procuraturii.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Ministrul justiției

WWW.LUMEAJUSTITIEI.RO

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

cu privire la reformarea Curții Supreme de Justiție și
organelor procuraturii

În vederea asigurării imparțialității depline a tuturor judecătorilor Curții Supreme de Justiție, a calității actului de justiție, restabilirii încrederii în justiție, precum și în vederea creării premiselor pentru uniformizarea practicii judecătorești și o bună funcționare a sistemului judecătoresc și al Procuraturii,

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

TITLUL I

Capitolul I

Reorganizarea Curții Supreme de Justiție.

Art. 1 – (1) Curtea Supremă de Justiție se reorganizează prin modificarea competențelor și reducerea numărului de judecători, începând cu 1 ianuarie 2020.

(2) De la 1 ianuarie 2020 se stabilește un număr de 17 posturi de judecător pentru Curtea Supremă de Justiție.

Art. 2 – (1) În vederea stabilirii în baza criteriilor obiective a judecătorilor care vor activa la Curtea Supremă de Justiție după reorganizare, judecătorii Curții Supreme de Justiție, inclusiv cei suspendați din funcție sau aflați în concediu, sunt supuși evaluării de către Comisia de evaluare prevăzută la art. 3.

(2) Evaluarea judecătorilor Curții Supreme de Justiție se face în baza a trei criterii: integritate și stil de viață, activitate profesională în ultimii 10 ani și calitățile personale relevante funcției de judecător. Indicatorii și metodologia de evaluare sunt aprobate de către Comisia de evaluare.

(3) Evaluarea judecătorilor Curții Supreme de Justiție se va efectua în baza următoarelor principii:

- a) evaluarea imparțială și obiectivă a fiecărui judecător;
- b) tratamentul egal al tuturor judecătorilor;
- c) transparență.

(4) Dacă judecătorul Curții Supreme de Justiție refuză evaluarea sau nu se prezintă la evaluare pînă la data stabilită de Comisia de evaluare, el are dreptul la demisie în condițiile art. 26 din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului.

Capitolul II

Comisia de evaluare

Art. 3 – (1) Comisia de evaluare este un organ ad-hoc și independent creat în scopul evaluării și selectării judecătorilor care vor activa la Curtea Supremă de Justiție începând cu 1 ianuarie 2020.

(2) Comisia de evaluare este compusă din 20 membri, desemnați după cum urmează:

- a) Parlamentul Republicii Moldova – 2 membri;

- b) Președintele Republicii Moldova – 2 membri;
- c) Guvernul Republicii Moldova – 2 membri;
- d) Consiliul Superior al Magistraturii – 2 membri;
- e) Consiliu Superior al Procurorilor – 2 membri;
- f) Platforma Națională din Moldova a Forumului Societății Civile din Parteneriatul Estic – 4 membri;

g) ministrul justiției, în baza propunerilor primite de la organizațiile internaționale și partenerii de dezvoltare ai Republicii Moldova implicați în reforma sectorului justiției – 6 experți străini, ce se bucură de o reputație ireproșabilă și au cel puțin 10 ani de experiență în domeniul dreptului, preferabil în domeniul judiciar și al procuraturii.

(3) Membrii Comisiei de evaluare desemnați conform alin. (2) lit. a)-f) trebuie să se bucure de o reputație ireproșabilă și să aibă cel puțin 10 ani de experiență în domeniul său de activitate. Cel puțin un membru desemnat de entitățile de la alin. (2) lit. a)-d) și cel puțin doi membri desemnați de entitatea de la alin. (2) lit. f) trebuie să fie foști judecători care au activat în funcție cel puțin 10 ani sau foști judecători constituționali.

(4) Nu pot fi desemnați conform alin. (2) lit. a)-f) membri ai Comisiei de evaluare persoanele:

- a) membrii unui partid politic în ultimii 3 ani;
- b) care dețin funcții publice, funcții publice cu statut special, funcții de demnitate publică sau funcții din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică,
- c) persoanele ale căror soț, soție, părinți, copii sau soții copiilor sunt judecători sau procurori.

(5) În activitatea sa, Comisia de evaluare poate antrena specialiști din domeniile pe care le consideră necesare pentru evaluare, care participă la evaluare fără drept de vot. Autoritatea Națională de Integritate va delega la solicitare un inspector de integritate, care va acorda suport Comisiei de evaluare pe parcursul activității prin oferirea informațiilor la care are acces cu privire la persona evaluată.

(6) Comisia de evaluare își desfășoară activitatea în mod independent în conformitate cu prezenta lege și în baza Regulamentului de activitate al Comisiei de evaluare aprobat de aceasta, care nu poate fi contestat. Este interzisă orice imixtiune în activitatea și procesul de luare a deciziilor Comisiei de evaluare.

(7) Membrii Comisiei de evaluare și secretariatul Comisiei sunt obligați să respecte prevederile art. 12 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, precum și să raporteze Comisiei de evaluare orice încercare de influențare a sa. Colegiul de evaluare soluționează conflictele de interese în temeiul art. 12 din Legea nr. 133/2016 și a recuzărilor formulate de membrii acestuia sau de persoana evaluată.

(8) În termen de 15 zile din data intrării în vigoare a prezentei legi, entitățile de la alin. (2) desemnează membrii Comisiei de evaluare, care își încep activitatea la desemnarea a cel puțin 14 membri.

(9) Calitatea de membru al Comisiei de evaluare poate fi revocată de către Comisia de evaluare dacă acțiunile sau comportamentul membrului comisiei perturbază serios activitatea Comisiei, sau afectează serios reputația Comisiei.

(10) În cazul apariției vacanței sau revocării membrului Comisiei de evaluare, supleantul va fi desemnat de aceeași entitate a cărei vacanță a apărut, în condițiile prezentului articol, în termen de cel mult 15 zile de la solicitarea Comisiei de evaluare. Vacanța funcției intervine în cazul demisiei membrului sau absenței nemotivate a acestuia de la două ședințe consecutive ale colegiului de evaluare.

(11) Comisia de evaluare este condusă de un Președinte, asistat de un vice-președinte, care sunt aleși de Comisia de evaluare din rândul membrilor săi.

(12) Membrii Comisiei de evaluare desemnați de entitățile de la alin. (2) lit. a) – f) sunt remunerați lunar pentru perioada activității în Comisie cu salariul judecătorului Curții Supreme de Justiție cu vechimea în muncă în funcția de judecător de peste 16 ani.

(13) Secretariatul Comisiei de evaluare este asigurat de către Ministerul Justiției și de alte persoane atrase de Comisie. Membrii secretariatului au obligația de a comunica Comisiei de evaluare orice informație care i-a devenit cunoscută și este importantă pentru evaluare.

(14) Membrilor Comisiei le este acordată protecție de stat la solicitarea Comisiei sau a colegiului.

Art. 4 – (1) Comisia de evaluare este constituită din două colegii compuse din 10 membri fiecare. Fiecare colegiu de evaluare este compus din un membru desemnat de Președintele Republicii Moldova, unul de Parlamentul Republicii Moldova, unul de Guvernul Republicii Moldova, unul de Consiliul Superior al Magistraturii, unul de Consiliul Superior al Procurorilor, doi de către Platforma Națională din Moldova a Forumului Societății Civile din Parteneriatul Estic și trei de către ministrul justiției în baza propunerilor primite de la organizațiile internaționale și partenerii de dezvoltare ai Republicii Moldova implicați în reforma sectorului justiției. Componenta exactă a colegiilor de evaluare este decisă de Comisia de evaluare. Președintele și vice-președintele Comisiei de evaluare conduc unul din cele două colegii de evaluare.

(2) Evaluarea judecătorilor este efectuată de către unul din colegiile de evaluare, în baza criteriilor stabilite de prezenta lege și a indicatorilor și metodologiei stabilite în Regulamentul Comisiei de evaluare.

(3) Colegiul de evaluare este deliberativ dacă la ședințele acestuia participă cel puțin 6 membri.

Capitolul III

Procedura de evaluare

Art. 5 – (1) Comisia de evaluare și secretariatul acesteia au acces la orice informație pe care o consideră necesară pentru îndeplinirea sarcinilor sale. În acest scop, ea poate întreprinde orice măsuri pentru obținerea informației, inclusiv acumularea și verificarea informației. Orice autoritate publică este obligată să pună la dispoziția Comisiei de evaluare orice informație solicitată în cel mult 7 zile.

(2) În vederea asigurării accesului la informație, Comisia de evaluare va avea acces gratuit și necondiționat la Sistemele informaționale automatizate aflate în gestiunea Autorității Naționale de Integritate (e-declarație și e-integritate), Serviciului Fiscal de Stat, Ministerului Afacerilor Interne (SIAS „Registrul de evidență al contravențiilor”, SIAS al Poliției de Frontieră), Agenției Serviciilor Publice (SIAS „Registrul de stat al populației”, SIAS „Registrul de stat al unităților de transport”, SIAS „Cadastrul bunurilor imobile”), Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor, SRS Femida.

(3) În cadrul verificării integrității și a stilului de viață, Comisia de evaluare poate acumula și verifica informații despre avere sau bunurile folosite indiferent de locul aflării acestora. Comisia poate verifica și averea persoanelor apropiate, în sensul Legii nr. 133 din 16 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, precum și a altor persoane care au oferit beneficii persoanei evaluate.

(4) În procesul de acumulare a informației, colegiul de evaluare poate solicita judecătorului supus evaluării și altor persoane fizice informații cu privire la orice aspect supus evaluării, precum și poate audia orice persoană care poate prezenta informații relevante. Este în sarcina persoanei evaluate să prezinte informații care să înlăture suspiciunile Comisiei cu privire la integritate și stilul de viață.

(5) Orice persoană poate prezenta comisiei de evaluare informații despre judecătorul supus evaluării. Informațiile anonime sau ce constituie secret de stat nu sunt examinate.

(6) Judecătorul supus evaluării are acces la orice informație deținută de colegiul de evaluare și care îl vizează și are dreptul să prezinte probe suplimentare sau clarificări pe marginea acestora.

(7) Membrii Comisiei de evaluare și membrii secretariatului acesteia semnează un angajament de protecție a datelor cu caracter personal la care vor avea acces în procesul de evaluare.

Art. 6 – (1) Evaluarea se efectuează prin analiza tuturor informațiilor de către colegiul de evaluare și audierea judecătorului. Judecătorul supus evaluării i se oferă timp suficient pentru pregătirea poziției sale și poate prezenta orice informații în apărarea poziției sale. Este audiat în ședință de către colegiul de evaluare. Ședința colegiului este publică, însă înregistrarea audio sau video a ședinței este permisă doar cu acordul colegiului.

(2) Evaluarea se desfășoară în două etape:

a) evaluarea integrității și a stilului de viață;

b) evaluarea activității profesionale și a calităților personale ale candidaților care au promovat etapa de la lit. a).

(3) Colegiul de evaluare decide prin vot asupra evaluării integrității și a stilului de viață. Se consideră că judecătorul a promovat evaluarea integrității și a stilului de viață dacă pentru acesta au votat cel puțin 2/3 din membrii colegiului de evaluare cu drept de vot, inclusiv cel puțin 2 membri desemnați de către organizațiile internaționale și partenerii de dezvoltare ai Republicii Moldova implicați în reforma sectorului justiției.

(4) Evaluarea activității profesionale și a calităților personale a candidaților se decide prin acordarea punctajului în modul stabilit de Regulamentul Comisiei de evaluare.

(5) Membrii colegiului de evaluare au dreptul să scrie opinie separată.

Art. 7 – (1) În urma evaluării judecătorului Curții Supreme de Justiție, colegiul de evaluare întocmește un raport motivat. În raportul colegiului de evaluare se constată dacă judecătorul a promovat sau nu evaluarea.

(2) Judecătorii Curții Supreme de Justiție care au promovat evaluarea își continuă activitatea în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție.

(3) Raportul colegiului de evaluare prin care se constată că judecătorul nu a promovat evaluarea, constituie temei juridic pentru transferul judecătorului de la Curtea Supremă de Justiție la o altă instanță judecătorească.

(4) Raportul colegiului de evaluare se comunică prin poștă electronică judecătorului evaluat și Consiliului Superior al Magistraturii în termen de 3 zile de la emitere. Judecătorul Curții Supreme de Justiție în privința căruia a fost adoptat raportul colegiului de evaluare prin care se constată că nu a promovat evaluarea, din ziua în care i-a fost comunicat raportul, nu poate participa la examinarea cauzelor și adoptarea hotărârilor Curții Supreme de Justiție. Până la transfer sau demisie, acesta este remunerat cu 50% din salariu.

(5) Rezultatul evaluării judecătorului Curții Supreme de Justiție, precum și raportul de evaluare integral la care există opinie separată, se publică pe pagina web a Ministerului Justiției.

(6) Raportul al colegiului de evaluare prin care s-a constatat dubii cu privire la integritatea judecătorului sau stilul de viață al acestuia este expediat Autorității Naționale de Integritate, iar raportul al colegiului de evaluare prin care judecătorul Curții Supreme de Justiție nu a promovat evaluarea privind activitatea profesională sau nu a promovat evaluarea privind calitățile personale relevante funcției de judecător este expediat Inspecției Judiciare. Comisia sau colegiul de evaluare sesizează autoritățile competente dacă are suspiciuni de comitere a altor abateri.

(7) Dacă numărul judecătorilor Curții Supreme de Justiție care au promovat evaluarea este mai mare de 17, vor continua activitatea la Curtea Supremă de Justiție 17 judecători cu cea mai mare vechime în funcție de judecător al Curții Supreme de Justiție. Art.10 alin. (2) se aplică corespunzător, iar judecătorii Curții Supreme de Justiție care au promovat evaluarea și au fost transferați în alte instanțe judecătorești își păstrează salariul de judecător al Curții Supreme de Justiție.

Capitolul IV

Contestarea raportului de evaluare

Art. 8 – (1) Judecătorul evaluat poate contesta motivat, în termen de 3 zile lucrătoare de la comunicare, raportul de evaluare prin care se constată că acesta nu a promovat evaluarea. Contestația se depune la secretariatul Comisiei de evaluare și include aspectele evaluate incorect sau care nu au fost examinate suficient de către colegiul de evaluare și care sunt de natură să schimbe concluzia colegiului de evaluare.

(2) Contestația este examinată de către celălalt colegiu de evaluare, de regulă în termen de cel mult 14 zile de la depunerea contestației. Colegiul de evaluare

care examinează contestația face o evaluare proprie a judecătorului, în baza informației acumulate de colegiu de evaluare inițial și a informației obținute ulterior. Prevederile art. 6 alin. (1) se aplică corespunzător.

Art. 9 – (1) În urma examinării contestației, colegiul de evaluare emite un raport. Colegiul de evaluare poate schimba concluzia din raportul contestat în cazul în care constată că acesta a fost afectat de erori esențiale sau au apărut informații noi care justifică o altă concluzie. Dispozițiile art. 7 alin. (4), (6) și (7) se aplică corespunzător.

(2) În termen de 3 zile de la comunicarea raportului emis în condițiile alin. (1), judecătorul evaluat poate depune o contestație împotriva acestuia, care se examinează de Consiliul Superior al Magistraturii.

(3) Consiliul Superior al Magistraturii examinează în ședință publică contestația în cel mult 14 zile și poate respinge motivat, printr-o hotărâre adoptată prin vot deschis, propunerea din raportul de evaluare în cazul în care constată că raportul conține vicii sau erori de natură să schimbe concluzia din raport. Nu au drept de vot la luarea acestei hotărâri judecătorii Curții Supreme de Justiție membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, Președintele Curții Supreme de Justiție, Procurorul General și ministrul Justiției. Dacă Consiliul Superior al Magistraturii nu respinge propunerea din raportul de evaluare în termen de 14 zile, Președintele Consiliului Superior al Magistraturii propune Președintelui țării transferarea judecătorului sau, la solicitare, demisia acestuia.

(4) Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii prin care se respinge propunerea colegiului de evaluare este expediată Comisiei de evaluare în cel mult 3 zile.

(5) Comisia de evaluare verifică cele constatate în hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii și hotărăște dacă menține raportul colegiului de evaluare sau adoptă un nou raport. Comisia de evaluare audiază judecătorul vizat în ședință deschisă. Dispozițiile art. 6 alin (1) și a art. 7 alin. (4), (6) și (7) se aplică corespunzător.

(6) Propunerea din raportul Comisiei de evaluare adoptat conform alin. (5) nu poate fi respinsă de către Consiliul Superior al Magistraturii care emite o hotărâre conform art. 10 alin. (2).

Capitolul V

Transferul sau demisia judecătorilor

Art. 10 – (1) Raportul de evaluare al judecătorului Curții Supreme de Justiție sau raportul Comisiei de evaluare emisă conform art. 9 alin. (5) se prezintă Consiliului Superior al Magistraturii.

(2) Consiliul Superior al Magistraturii, în cel mult 14 zile de la primirea raportului de evaluare în care s-a constatată că judecătorul Curții Supreme de Justiție nu a promovat evaluarea, dacă acesta nu a fost contestat conform articolului 9 alin. (2), sau a hotărârii menționate în articolul 9 alineatul (5), propune judecătorului transferul în oricare din funcțiile vacante de judecător din alte instanțe judecătorești, fără a desfășura un concurs. Judecătorii aleg funcțiile vacante de judecător în care vor fi transferați în ordinea descrescătoare a vechimii

în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție. Judecătorul Curții Supreme de Justiție care refuză transferul are dreptul la demisie.

(3) Cererea privind solicitarea transferului sau a demisiei se depune Consiliului Superior al Magistraturii în termen de 3 zile de la comunicarea raportului de evaluare sau a hotărârii menționate în articolul 9 alineatul (5). În cazul contestării raportului colegiului, cererea se depune în termen de 3 zile de la respingerea contestației de către Consiliul Superior al Magistraturii. Cererea de demisie poate fi depusă oricând.

(4) Dacă judecătorul Curții Supreme de Justiție nu optează pentru transfer în termenul stabilit la alin. (3) sau demisie, acesta este transferat, fără consimțământul său, de către Consiliul Superior al Magistraturii, în oricare din funcțiile vacante de judecător din alte instanțe judecătorești.

(5) Dacă Consiliul Superior al Magistraturii nu adoptă hotărârea de transfer sau demisie în termen de 14 zile de la primirea solicitării sau expirarea termenului menționat în alin. (3), Președintele Consiliului Superior al Magistraturii propune Președintelui țării transferarea judecătorului sau, la solicitare, demisia acestuia.

(6) Hotărârea cu privire la transferul sau demisia judecătorului Curții Supreme de Justiție este transmisă de îndată Președintelui Republicii Moldova sau, respectiv, Parlamentului.

(7) În termen de 15 zile de la primirea propunerii Consiliului Superior al Magistraturii, Președintele Republicii Moldova emite decretul privind transferul judecătorului Curții Supreme de Justiție într-o altă instanță judecătorească.

(8) În termen de 15 zile de la primirea propunerii Consiliului Superior al Magistraturii, Parlamentul adoptă hotărârea privind demisia judecătorului Curții Supreme de Justiție. Dacă Parlamentul nu adoptă în termen de 15 zile această hotărâre, Președintele Parlamentului, prin hotărârea proprie, acceptă demisia judecătorului Curții Supreme de Justiție.

(9) Judecătorul Curții Supreme de Justiție care a demisionat după intrarea în vigoare a prezentei legi și până la evaluare nu poate candida din nou, timp de 10 ani, pentru a fi numit în calitate de judecător.

Capitolul VI

Concursul pentru suplinirea posturilor vacante de judecător

Art. 11 – (1) Dacă la Curtea Supremă de Justiție rămân posturi vacante de judecător în urma evaluării judecătorilor Curții Supreme de Justiție, prin derogare de la Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului, Comisia de evaluare anunță concurs pentru suplinirea acestora.

(2) Comisia de evaluare anunță concursul de promovare în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție prin publicarea pe paginila web a Ministerului Justiției.

(3) Concursul se organizează conform procedurii și criteriilor care au stat la baza evaluării judecătorilor Curții Supreme de Justiție. Suplimentar, candidații sunt evaluați dacă dețin abilități și cunoștințe suficiente pentru a fi judecători ai Curții Supreme de Justiție.

(4) La concursul de promovare în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție pot participa judecătorii care au o vechime în funcția de judecător de cel

puțin 10 ani la data expirării perioadei de depunere a cererilor de participare la concurs,. Nu pot participa pa concurs judecătorii care au fost supuși evaluării conform prezentei legi.

(5) Candidații la funcția de judecător sunt selectați de către colegiul de evaluare dacă promovează verificarea integrității și a stilului de viață și obțin punctajul minim stabilit de către Comisia de evaluare pentru promovare în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție.

Art. 12 – În urma desfășurării concursului, colegiul de evaluare întocmește un raport motivat în privința fiecărui candidat în care menționează dacă este sau nu selectat pentru promovare la Curtea Supremă de Justiție. Dispozițiile art. 8 se aplică corespunzător.

Art. 13 – (1) Prin derogare de la Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, raportul de evaluare al candidatului propus pentru promovare la Curtea Supremă de Justiție este prezentat Consiliului Superior al Magistraturii, care adoptă o hotărâre în termen de cel mult 14 zile de la primirea raportului de evaluare.

(2) Consiliul Superior al Magistraturii poate respinge propunerea colegiului de evaluare dacă constată că raportul conține vicii sau erori de natură să schimbe concluzia din raport. Hotărârea respectivă este expediată Comisiei de evaluare în cel mult 3 zile. Dacă Consiliul Superior al Magistraturii nu adoptă hotărârea numire a judecătorului Curții Supreme de Justiție în termen de 14 zile de la primirea raportului, Președintele Consiliului Superior al Magistraturii propune Parlamentului numirea judecătorului Curții Supreme de Justiție.

(3) Comisia de evaluare verifică cele constatate în hotărârea Consiliul Superior al Magistraturii și hotărăște dacă menține raportul colegiului de evaluare sau adoptă un nou raport. Comisia de evaluare audiază judecătorul vizat. Dispozițiile art. 6 și 7 se aplică corespunzător.

(4) Raportul Comisiei de evaluare adoptat conform alin. (3) nu poate fi respins de către Consiliul Superior al Magistraturii, care emite o hotărâre prevăzută la alin. (5).

(5) Consiliul Superior al Magistraturii, în baza raportului emis conform art. 12 sau art. 13 alin. (3), adoptă o hotărâre privind propunerea de numire a judecătorului la Curtea Supremă de Justiție și o înaintează Parlamentului. Prevederile alin. (2) se aplică corespunzător.

(6) În termen de 15 zile de la de la data primirea propunerii de către Consiliul Superior al Magistraturii, Parlamentul numește în funcție judecătorul Curții Supreme de Justiție. Dacă Parlamentul nu adoptă în termen de 15 de zile această hotărâre, Președintele Parlamentului, prin hotărârea proprie, numește în funcție judecătorul Curții Supreme de Justiție.

(7) În cazul depistării unor probe incontestabile de incompatibilitate a candidatului la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție cu funcția respectivă, Consiliul Superior al Magistraturii, în interiorul termenului indicat la alin. (6), este informat printr-un aviz al comisiei de profil a Parlamentului.

(8) Consiliul Superior al Magistraturii va transmite Comisiei de evaluare avizul Parlamentului în vederea examinării acestuia în modul prevăzut de art. 9 alin.(5). Prevederile art. 9 alin. (6) se aplică corespunzător.

(9) Propunerea repetată a aceleiași candidaturi din partea Consiliului Superior al Magistraturii este obligatorie și nu poate fi respinsă de către Parlament. Prevederile art. 10 alin. (8) se aplică corespunzător.

Capitolul VII

Adoptarea hotărîrilor de către Consiliul Superior al Magistraturii

Art. 14 – (1) Prin derogare de la dispozițiile art. 24 și 25 din Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii și Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018, hotărîrile Consiliului Superior al Magistraturii emise în condițiile prezentei legi nu pot fi contestate și se adoptă cu votul a 2/3 din membrii săi cu drept de vot.

(2) La adoptarea hotărîrilor Consiliului Superior al Magistraturii conform prezentei legi membrii de drept participă fără drept de vot.

Art. 15 – Membrii Consiliului Superior al Magistraturii, judecători la Curtea Supremă de Justiție nu participă cu drept de vot în cazul evaluării judecătorilor Curții Supreme de Justiție, conform prezentei legi.

Capitolul VIII

Evaluarea președinților și vicepreședinților instanțelor judecătorești

Art. 16 – (1) După evaluarea judecătorilor Curții Supreme de Justiție în modul prevăzut de prezenta lege, sunt supuși evaluării conform aceluiași reguli de către Comisia de evaluare, judecătorii care dețin următoarele funcții:

- a) președinții curților de apel și ai judecătorilor;
- b) vicepreședinții curților de apel și ai judecătorilor Chișinău, Bălți, Cahul și Comrat.

(2) La evaluarea persoanelor menționate la alin. (1), Comisia de evaluare, suplimentar criteriilor prevăzute la art. (2) alin. (2), va evalua abilitățile de management ale acestora.

TITLUL II

Capitolul I

Evaluarea procurorilor

Art. 17 – În vederea selectării procurorilor care vor activa în cadrul Procuraturii Anticorupție după 1 mai 2020, procurorii din cadrul Procuraturii Anticorupție sunt supuși evaluării de către Comisia de evaluare similar procedurii de evaluare prevăzută în Titlul I.

Art. 18 – (1) De asemenea, sunt supuși evaluării de către Comisia de evaluare procurorii care dețin următoarele funcții:

- a) Procurorul General și adjuncții săi;
- b) procurorii-șefi ai subdiviziunilor Procuraturii Generale, Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, procuraturilor de circumscripție, și procuraturilor teritoriale;

c) adjunctii procurorilor-șefi ai Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, procuraturilor de circumscripție și procuraturilor teritoriale Chișinău, Bălți, Cahul și Comrat.

(2) La evaluarea persoanelor menționate la alin. (1), Comisia de evaluare, suplimentar criteriilor prevăzute la art. (2) alin. (2), va evalua abilitățile de management ale acestora

Capitolul II

Contestarea raportului de evaluare

Art. 19 – (1) Procurorul evaluat poate contesta motivat, în termen de 3 zile lucrătoare de la comunicare, raportul de evaluare prin care se constată că acesta nu a promovat evaluarea. Contestația se depune la secretariatul Comisiei de evaluare și include aspectele evaluate incorect sau care nu au fost examinate suficient de către colegiul de evaluare și care sunt de natură să schimbe concluzia colegiului de evaluare.

(2) Contestația este examinată de către celălalt colegiu de evaluare, în termen de cel mult 14 zile de la depunerea contestației. Colegiul de evaluare care examinează contestația face o evaluare proprie a procurorului, în baza materialelor acumulate de colegiu de evaluare inițial și a materialelor prezentate ulterior. Procurorul vizat se audiază în ședință.

Art. 20 – În urma examinării contestației, colegiul de evaluare emite un raport. Colegiul de evaluare poate schimba concluzia din raportul contestat în cazul în care constată că acesta a fost afectat de erori esențiale sau au apărut informații noi care justifică o altă concluzie.

Art. 21 – (1) Raportul colegiului de evaluare în care s-a constatată că procurorul nu a promovat evaluarea poate fi contestat de procuror. Prevederile art. 8 și 9 se aplică corespunzător

(2) Consiliul Superior al Procurorilor, în baza raportului de evaluare al colegiului fie al Comisiei adoptă, în cel mult 14 zile, o hotărîre privind propunerea de eliberare din funcția de procuror și o înaintează Procurorului General.

(3) În termen de 14 zile de la primirea propunerii Consiliului Superior al Procurorilor, Procurorul General emite ordin de eliberare din funcție a procurorului.

(4) Procurorul în privința căruia a fost adoptat raportul colegiului de evaluare prin care se constată că nu a promovat evaluarea, din ziua în care i-a fost comunicat raportul, nu poate emite acte în calitate de procuror. Până la examinarea contestației sau demisie, acesta este remunerat cu 50% din salariu.

Capitolul III

Suplinirea funcțiilor vacante de procuror

Art. 22 – (1) Prin derogare de la Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, Comisia de evaluare va selecta, prin concurs, procurorul-șef al Procuraturii Anticorupție, al Procuraturii pentru Cauze Speciale precum și adjunctii acestora. Comisia de evaluare anunță public concursul.

(2) Concursul se desfășoară conform procedurii și criteriilor care au stat la baza evaluării și selectării judecătorilor Curții Supreme de Justiție. Comisia de

evaluare, suplimentar criteriilor prevăzute la art. (2) alin. (2), va evalua abilitățile de management ale acestora.

Art. 24 – (1) Prin derogare de la Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, raportul de evaluare al candidatului propus pentru funcțiile menționate în art. 22 alin. (1) este prezentat Consiliului Superior al Procurorilor, care adoptă o hotărâre în termen de cel mult 14 zile de la primirea raportului de evaluare și o prezintă Procurorului General.

(2) Consiliul Superior al Procurorilor poate respinge propunerea colegiului de evaluare dacă constată că raportul conține vicii sau erori de natură să schimbe concluzia din raport. Hotărârea privind respingerea propunerii este expediată Comisiei de evaluare în cel mult 3 zile.

(3) Comisia de evaluare verifică cele constatate în hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor și hotărăște dacă menține raportul colegiului de evaluare sau adoptă un nou raport. Prevederile art. 9 se aplică corespunzător.

(4) Raportul Comisiei de evaluare adoptat conform alin. (3) nu poate fi respins de către Consiliul Superior al Procurorilor, care emite o hotărâre prevăzută la alin. (5).

(5) Consiliul Superior al Procurorilor, în baza raportului emis conform prezentului articol, în termen de 14 zile, adoptă o hotărâre privind numirea în funcția procuror-șef, procuror-șef adjunct sau de procuror și o înaintează Procurorului General.

(6) În termen de 15 zile de la data primirii propunerii Consiliului Superior al Procurorilor, Procurorul General numește candidatul în funcție.

TITLUL III

Capitolul I

Modificări la unele acte normative

Art. I – Legea nr. 514/1995 privind organizarea judecătorească (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.185, art.620), se modifică după cum urmează:

1. La articolul 16

alineatul (2), textul „și în Curtea Supremă de Justiție”, se exclude;

alineatul (2¹) textul „și ai Curții Supreme de Justiție” se exclude;

la alineatul (3), după cuvintele „Președintele Republicii Moldova,” se completează cu cuvintele „, iar președintele și vicepreședintele Curții Supreme de Justiție de către Parlament”;

la alineatul (4), în ambele propoziții, după cuvintele „Președintele Republicii Moldova” se completează cu cuvintele „, după caz Parlamentul”, iar cuvintele „judecătoriei sau al curții de apel” se substituie cu cuvintele „instanțelor judecătorești”;

la alineatul (5) în a doua propoziție după cuvintele „Președintele Republicii Moldova” se completează cu cuvintele „, după caz Parlamentul”, iar în a treia propoziție după cuvintele „Președintele Republicii Moldova emite un decret” se completează cu cuvintele „, iar Președintele Parlamentului emite o hotărâre în numele Parlamentului, fără a pune chestiunea la vot.”;

2. În titlul articolului 16¹, cuvintele ”instanțelor judecătorești” se substituie cu cuvintele ”judecătoriilor și ai curților de apel”.

3. La articolul 21

alineatul (1) se completează în final cu propoziția: „Sediul Curții Supreme de Justiție se află în Chișinău.”;

alineatul (2), numărul „33” se substituie cu numărul „17”;

4. Articolul 43 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 43.** Curtea Supremă de Justiție

(1) Curtea Supremă de Justiție este unica instanța judecătorească supremă. Ea asigură interpretarea și aplicarea uniformă a legii de către instanțele judecătorești.

(2) Activitatea Curții Supreme de Justiție este transparentă.

(3) În cadrul Curții Supreme de Justiție sunt formate complete din cel puțin 3 judecători. Componența completelor se aprobă de către Plenul Curții Supreme de Justiție, la propunerea Președintelui Curții Supreme de Justiție, la începutul fiecărui an. În cazul imposibilității examinării unei cauze de către un complet, sau a imposibilității examinării în termen util a unei cauze, Președintele Curții Supreme de Justiție, prin decizie motivată anexată la dosar, modifică componența completului care va examina cauza.”;

5. Se completează cu art. 43¹ – 43³ cu următorul cuprins:

„**Articolul 43¹.** Atribuțiile Curții Supreme de Justiție

Curtea Supremă de Justiție:

a) creează și modifică practica judiciară de referință, precum și uniformizează practica judiciară a tuturor instanțelor judecătorești, prin intermediul căilor ordinare și extraordinare de atac;

b) examinează cauzele date în competența sa;

c) publică periodic sinteza practicii judecătorești;

d) soluționează, în modul prevăzut de lege, conflictele de competență dintre instanțele judecătorești;

e) are alte atribuții prevăzute de legi constituționale sau organice.

Articolul 43². Atribuțiile Președintelui Curții Supreme de Justiție

(1) Președintele Curții Supreme de Justiție:

a) convoacă și prezidează ședințele Plenului Curții Supreme de Justiție;

b) coordonează și organizează activitatea Curții Supreme de Justiție, a completelor și a judecătorilor acesteia;

c) propune anual Plenului pentru aprobare componența completelor Curții Supreme de Justiție;

d) exercită atribuțiile prevăzute de articolul 16¹ alineatul (1) lit. i)-m), o)-q);

e) reprezintă Curtea Supremă de Justiție în relațiile cu alte autorități și instituții publice din țară și de peste hotare

f) exercită alte atribuții prevăzute de lege.

(2) În absența Președintelui Curții Supreme de Justiție sau a vacanței funcției, atribuțiile acestuia sunt exercitate de către vicepreședintele Curții Supreme de Justiție.

Articolul 43³. Plenul Curții Supreme de Justiție

(1) Plenul Curții Supreme de Justiție este compus din toți judecătorii Curții Supreme de Justiție. Ședințele acestuia sunt prezidate de Președintele Curții Supreme de Justiție.

(2) Plenul Curții Supreme de Justiție se convoacă de către Președintele Curții Supreme de Justiție ori de câte ori este necesar, dar nu mai rar decât o dată în trimestru. Președintele convoacă Plenul Curții Supreme de Justiție în ședință extraordinară din oficiu sau la solicitarea a cel puțin 5 judecători ai Curții Supreme de Justiție.

(3) Plenul Curții Supreme de Justiție:

a) monitorizează uniformizarea practicii judiciare și emite, la solicitarea instanțelor judecătorești, avize consultative în cazul apariției problemelor legate de aplicarea legii;

b) adoptă Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Curții Supreme de Justiție, ;

c) aprobă anual și modifică componența completelor Curții Supreme de Justiție

d) dacă este cazul, decide asupra specializării completelor Curții Supreme de Justiție;

e) aprobă organigrama Curții Supreme de Justiție și numește Șeful secretariatului Curții Supreme de Justiție;

f) aprobă planul de acțiuni, raportul anual de activitate la Curți Supreme de Justiție, precum și proiectul bugetului Curții Supreme de Justiție pentru anul viitor;

g) exercită alte atribuții prevăzute de lege.

(4) Ședința Plenului Curții Supreme de Justiție este deliberativă dacă la ea participă cel puțin 11 judecători. Hotărârile Plenului Curții Supreme de Justiție se adoptă cu majoritatea voturilor judecătorilor care participă la ședință.”.

6. La articolul 47 alineatul (1) se completează la final cu următoarea propoziție:

„Judecătorii Curții Supreme de Justiție sunt asistați în activitatea sa de 51 de asistenți judiciari.”;

7. Articolul 48 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) În cadrul Curții Supreme de Justiție, atribuțiile grefierului sunt exercitate de către asistenții judiciari.”;

Art. II – Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.185, art.620), se modifică după cum urmează:

1. La articolul 11 alineatul (2) se abrogă;

se completează cu alineatele (6) – (8) cu următorul cuprins:

„(6) Judecătorii Curții Supreme de Justiție sunt numiți în funcție de Parlament, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, în termen de 30 de zile de la data primirii propunerii în Parlament, din rândul judecătorilor care au o vechime în funcția de judecător de cel puțin 10 ani.

(7) În cazul depistării unor probe incontestabile de incompatibilitate a candidatului la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție cu funcția respectivă, de încălcare a legislației de către acesta sau de încălcare a procedurilor

legale de selectare și promovare a lui, Consiliul Superior al Magistraturii, în interiorul termenului indicat la alin. (6), este informat de către Președintele Parlamentului în temeiul unui aviz al Comisiei juridice, pentru numiri și imunități. În cazul apariției circumstanțelor care necesită o examinare suplimentară sau în cazul vacanței Parlamentului, Consiliul Superior al Magistraturii este anunțat despre prelungirea acestui termen cu 15 zile sau până la începutul sesiunii.

(8) În termen de 30 de zile de la primirea propunerii repetate a Consiliului Superior al Magistraturii, Parlamentul va adopta o hotărâre de numire a judecătorului Curții Supreme de Justiție. Dacă Parlamentul nu adoptă în termen de 30 de zile această hotărâre, Președintele Parlamentului, prin hotărârea proprie, numește în funcție judecătorul Curții Supreme de Justiție.”

2. La articolul 32 alineatul (1), propoziția „Pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu.” se exclude.

Art. III – Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.15-17 art.65 din 22.01.2013), se modifică după cum urmează:

1. La articolul 3:

alineatul (1) numărul „12” se substituie cu numărul „15”;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Trei membri ai Consiliului Superior al Magistraturii din rândul profesorilor de drept titulari sunt numiți de Parlament, cu votul majorității deputaților aleși, în baza propunerilor Comisiei speciale pentru desemnarea candidaților în Consiliul Superior al Magistraturii, creată de Biroul Permanent al Parlamentului. Comisia specială este formată din câte un membru desemnat de fiecare fracțiune parlamentară și un număr egal de reprezentanți ai societății civile cu experiență de cel puțin 10 ani în domeniul juridic, administrație publică sau jurnalism desemnați de Biroul Permanent al Parlamentului. Comisia specială organizează un concurs public până la expirarea mandatului membrilor desemnați sau în decurs de 30 de zile de la vacanța funcției. Concursul public include cel puțin analiza dosarelor și audierea candidaților. Comisia specială întocmește avize argumentate referitoare la fiecare candidat selectat și propune Plenului Parlamentului numirea acestora.”

se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Trei membri ai Consiliului Superior al Magistraturii din rândul profesorilor de drept titulari sunt numiți după cum urmează: doi de Guvern și unul din partea Președinției Republicii Moldova, selectați în mod deschis și transparent în urma unui concurs public.”

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Șase membri din rândul judecătorilor, sînt aleși în Consiliul Superior al Magistraturii prin vot secret de către Adunarea Generală a Judecătorilor, după cum urmează – trei din judecătorii, doi din curțile de apel și unul din Curtea Supremă de Justiție. Se consideră aleși membri ai Consiliului Superior al Magistraturii candidații care au acumulat cel mai mare număr de voturi. Următorii judecători de

pe lista candidaților care au acumulat cel mai mare număr de voturi suplinesc funcțiile vacante în ordine descrescătoare după numărul de voturi acumulat.”

se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) Consiliul Superior al Magistraturii anunță, cu cel puțin 60 de zile înainte, data desfășurării Adunării Generale a Judecătorilor la care urmează să fie aleși membrii Consiliului. Candidații la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii vor depune dosarul de participare, cu cel puțin 30 de zile până la Adunarea Generală a Judecătorilor. Candidaturile sunt înaintate doar în nume propriu. Lista candidaților și dosarele depuse de aceștia se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii în ziua următoare expirării termenului limită pentru depunerea dosarelor. Candidații la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii au dreptul să desfășoare în rândul judecătorilor campanie de promovare a sa, iar Consiliul Superior al Magistraturii și președinții de instanțe vor facilita acest proces. Candidații au dreptul să solicite reducerea volumului de muncă pentru organizarea campaniei sale.”

2. La articolul 4 alineatul (1) litera c²) se exclude.

3. La articolul 8¹ alineatul (6) la final se completează cu sintagma: „ și pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Magistraturii”;

se completează cu alineatul (8), care va avea următorul cuprins:

„(8) Elaborarea actelor normative ale Consiliului Superior al Magistraturii este efectuată cu respectarea prevederilor legislației privind transparența în procesul decizional.”

4. Articolul 12 alineatul (1) se completează cu litera f) cu următorul conținut:

„f) pierderea calității de judecător al nivelului de instanță din partea căruia a fost ales în calitate de membru al Consiliului Superior al Magistraturii.”

5. La articolul 19 alin. (4) textul „și art.9 din Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție” se exclude;

6. La articolul 24

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) În cazul în care Consiliul Superior al Magistraturii își exercită atribuțiile prevăzute la articolul 22 alineatul (4) sau examinează chestiunea în ședință închisă, votarea se efectuează doar în prezența membrilor Consiliului Superior al Magistraturii și a membrilor secretariatului acestuia.”

la alineatul (3) cuvintele „în urma deliberării” se exclud.

la alineatul (5) cuvintele „la deliberare” se înlocuiesc cu cuvintele „la adoptarea hotărârii”.

Art. IV – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art. 699), se modifică după cum urmează:

1. La articolul 7

alineatul (3) și (7) se abrogă;

alineatul (9) cuvintele „Colegiului penal al” se exclud;

2. Se completează cu articolul 7¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 7¹**. Ridicarea excepției de neconstituționalitate

(1) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea normei juridice ce urmează a fi aplicată la judecarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

(2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

b) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

c) nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.

(3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîină dezbaterile judiciare și ultimul cuvînt al inculpatului.

(4) Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (2), instanța de judecată refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

(5) Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate în recurs doar dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.”

3. La articolul 30

alineatele 6 și 7 vor avea următorul cuprins:

„(6) Curtea Supremă de Justiție judecă recursurile împotriva hotărîrilor instanței de apel și recursurile în anulare în complet format din 3, 5 sau 9 judecători. Recursurile împotriva sentinței Curții Supreme de Justiție se judecă de Curtea Supremă de Justiție într-un complet mai mare de judecători decît cel care a pronunțat sentința atacată cu recurs.

(7) Recursul în interesul legii se judecă de către un complet al Curții Supreme de Justiție compus din 5 sau 9 judecători.”

alineatul 8 se abrogă.

4. La articolul 33 alineatul (3) propoziția a doua se exclude.

5. La articolul 39 punctul 4) și 5) se abrogă.

6. La articolul 257 alineatul (4¹), textul „Procuratura pentru Combaterea Crimelor Organizate și Cauze Speciale” se substituie cu textul „Procuratura pentru Cauze Speciale”.

7. La articolul 269, textul „, 243, 279” se exclude.

8. La articolul 270¹, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Procuratura Anticorupție exercită urmărirea penală în cazul infracțiunilor prevăzute la art.181¹, 181², 242¹, 242², 324–329, 330², 332–335 din Codul penal:

1) dacă au fost săvîrșite de:

a) primarii, viceprimarii și consilierii locali ai municipiilor Bălți, Cahul, Chișinău și Comrat;

b) persoane cu funcții de demnitate publică în sensul art.123 alin.(3) din Codul penal, cu excepția primarilor, viceprimarilor și consilierilor locali ai satelor, comunelor, orașelor și municipiilor care nu sunt menționate la litera a);

c) funcționari publici de conducere de nivel superior;

d) secretarul Consiliului Suprem de Securitate, șeful Marelui Stat Major al Armatei Naționale, alte persoane cu funcții de răspundere din cadrul Statului Major General al Forțelor Armate, precum și de persoane care dețin gradul militar de general sau un grad special corespunzător acestuia.

e) ofițeri de urmărire penală, ofițeri de investigații, avocați, executori judecătorești, administratori autorizați, persoane din conducerea întreprinderilor de stat, a societăților pe acțiuni cu capital majoritar de stat, persoanele ce reprezintă conducerea băncilor, dacă suma de bani, valoarea bunurilor, serviciilor, privilegiilor, avantajelor sub orice formă și altor foloase, pretinse, promise, acceptate, oferite, date sau primite, deținute depășesc 2000 de unități convenționale;

f) persoana cu funcție de demnitate publică sau a funcționarul public, dacă suma de bani, valoarea bunurilor, serviciilor, privilegiilor, avantajelor sub orice formă și altor foloase, pretinse, promise, acceptate, oferite, date sau primite, deținute depășesc 5000 de unități convenționale;

2) dacă valoarea prejudiciului cauzat prin infracțiune depășește 50000 de unități convenționale;

3) dacă valoarea finanțării, resurselor administrative, a donațiilor, alocațiilor de la bugetul de stat și/sau mijloacelor din fondul electoral utilizate la săvârșirea infracțiunii depășește 5000 de unități convenționale – în cazul infracțiunilor prevăzute la art.181² din Codul penal.”.

9. Articolul 270²:

titlul articolului va avea următorul cuprins:

„**Articolul 270²** . Competența Procuraturii pentru Cauzelor Speciale”;

în tot cuprinsul articolului, textul „Procuratura pentru Combaterea Crimelor Organizate și Cauze Speciale” la orice formă gramaticală, se substituie cu textul „Procuratura pentru Cauze Speciale” la forma gramaticală corespunzătoare.

la alineatul (2) litera b), textul „art. 166¹ alin. (3) și (4), art. 283” se substituie cu textul „art. 166¹ alin. (3) și (4), art. 243, 279, 283”.

10. Articolele 421 și 422 vor avea următorul conținut:

„**Articolul 421**. Persoanele care pot declara recurs

(1) Pot declara recurs:

1) procurorul;

2) inculpatul;

3) partea vătămată;

4) partea civilă și partea civilmente responsabilă, în ce privește latura civilă.

(2) Apelul poate fi declarat în numele persoanelor menționate în alin.(1) și de către apărător sau reprezentantul lor legal.

Articolul 422. Termenul de declarare

Termenul de recurs este de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.”

11. Articolul 424 alineatul (2) va avea următorul conținut:

„(2) Instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 invocate în recurs.”;

12. Articolul 427 va următorul conținut:

„**Articolul 427.** Temeiurile pentru recurs

(1) Recursul se declară dacă:

1) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

2) prin admiterea recursului se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

3) inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală;

4) a fost admis un apel tardiv;

5) există o cauză care înlătură răspunderea penală, sau temei care exclude urmărirea penală sau determină încetarea urmăririi penale;

6) a fost aplicată o pedeapsă mai severă decât maximul pedepsei permis de lege;

7) hotărârea este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

(2) Temeiurile prevăzute la alin.(1) pct. 3-7 pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate expres sau în esență în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

(3) Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, decât dacă se invocă temeiul din alin. (1) pct. 7).”

La articolul 428 cuvintele „Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție” se substituie cu „Curtea Supremă de Justiție”;

13. Articolul 430 punctul 5 va avea următorul conținut:

„5) temeiul prevăzut de art. 427 și argumentele care confirmă că recursul este întemeiat.”

14. La articolul 431 alineatul (1) punctul 1) cuvintele „prin o încheiere semnată de președintele sau vicepreședintele Colegiului penal al” se substituie cu cuvântul „grefa”.

15. Articolul 432-435 vor avea următorul conținut:

„**Articolul 432.** Admisibilitatea recursului

(1) Instanța de recurs examinează admisibilitatea recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, în baza materialelor din dosar.

(2) Un complet din 3 judecători, prin decizie motivată, declară inadmisibil recursul dacă:

1) recursul nu este depus de persoana menționată în articolul 421;

2) recursul este tardiv;

3) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.427;

4) problema juridică invocată în recurs nu este de o importanță fundamentală pentru dezvoltarea jurisprudenței.”

(3) Recursul în care se invocă temeinic art. 427 alin. (1) pct. 7) nu poate fi declarat inadmisibil în temeiul alin. (2) pct. 5).

(4) Decizia privind inadmisibilitatea recursului este irevocabilă, se publică pe pagina web a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

(5) Dacă consideră că la etapa examinării admisibilității poate adopta decizia prevăzută de art. 435, completul din 3 judecători, fără a emite o încheiere separată privind admisibilitatea recursului, adoptă o decizie cu privire la admisibilitatea și temeinicia recursului.

Articolul 433. Procedura judecării recursului

(1) Dacă este considerat admisibil, un complet din 3 judecători examinează temeinicia recursului. În scopul uniformizării practicii judecătorești, completul din 3 judecători poate decide, prin încheiere motivată adoptată prin vot unanim, ca hotărârea asupra recursului să fie adoptată de un complet din 5 judecători. Recursul considerat admisibil în care se invocă temeinic art.427 alin. (1) p. 7 este examinat de un complet din 5 judecători. Plenul Curții Supreme de Justiție poate decide ca hotărârea asupra recursului considerat admisibil să fie adoptată de un complet din 9 judecători.

(2) Recursul se judecă fără citarea părților la proces, cu excepția recursului considerat admisibil în care se invocă temeinic art.427 alin. (1) p. 7. Completul poate decide organizarea ședinței publice și pentru examinarea altor recursuri considerate admisibile. La judecarea recursului în ședință publică participă procurorul și persoanele indicate la art.421 ale căror interese sînt atinse prin argumentele invocate în recurs.

(3) Președintele ședinței anunță cauza în care a fost declarat recurs, apoi anunță numele judecătorilor completului de judecată, al procurorului, avocaților, precum și al interpretului, dacă acesta participă la ședință, și verifică dacă nu au fost formulate cereri de recuzare.

(4) Primul cuvînt i se oferă recurentului, apoi celorlalți participanți la ședința de judecată. Dacă între recursurile declarate se află și recursul procurorului, primul cuvînt îl are acesta. Luările de cuvînt nu pot ieși din cadrul argumentelor recursului.

(5) Părțile au dreptul la replică în problemele apărute în procesul dezbaterilor.

(6) Recursul se judecă în termen rezonabil.

Articolul 434. Judecarea recursului

Judecînd recursul, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței, legalitatea hotărîrii atacate prin prisma temeiurilor din art. 427. Instanța este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor esențiale invocate în recurs.

Articolul 435. Decizia instanței de recurs

(1) Judecînd recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii:

1) respinge recursul, cu menținerea hotărîrii atacate;
2) admite recursul, casează, parțial sau integral, hotărîrea atacată și ia una din următoarele soluții:

a) menține hotărîrea primei instanțe;

b) dispune achitarea sau încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod;

c) dispunere judecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs;

d) rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre.

(2) Rejudecarea poate fi dispusă o singură dată.

(3) Soluționând recursul, instanța rezolvă și chestiunile prevăzute la art.416, care se aplică în mod corespunzător.

(4) Adoptarea deciziei și întocmirea acesteia se efectuează în conformitate cu prevederile art.417 și 418, care se aplică în mod corespunzător. Decizia instanței de recurs se emite integral. Decizia se consideră a fi emisă din momentul plasării acesteia pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.”

16. Articolul 456 alineatele (2) și (3) vor avea următorul cuprins:

„(2) Admisibilitatea recursului în anulare declarat împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție o va decide un complet format din 3 judecători, fără citarea părților, în camera de consiliu, în baza materialelor din dosar.

(3) În cazul constatării condițiilor prevăzute la art.432 alin.(2), completul va decide asupra inadmisibilității recursului prin decizie motivată.”;

17. Articolul 457 alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Temeinicia recursului în anulare se judecă de către completul format conform art.433 alin. (1).”;

18. La articolul 465¹ alineatul (2) sintagma „președintele Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție,” și sintagma „Colegiului penal al” se exclud;

19. Articolele 465³ și 465⁴ vor avea următorul cuprins:

„**Articolul 465³**. Judecarea recursului în interesul legii

(1) Recursul în interesul legii se judecă de un complet din 5 sau 9 judecători ai Curții Supreme de Justiție.

(2) La primirea cererii, doi judecători ai Curții Supreme de Justiție din complet sunt desemnați pentru a întocmi un raport asupra recursului în interesul legii.

(3) În vederea întocmirii raportului, se solicită opinia scrisă a Uniunii Avocaților și a Procuraturii Generale. Poate fi solicitată și opinia scrisă a specialiștilor sau a organizațiilor recunoscute în domeniu asupra chestiunilor de drept soluționate diferit.

(4) Raportul cuprinde soluțiile diferite date problemei de drept și motivarea pe care acestea se fundamentează, jurisprudența relevantă a Curții Constituționale, a Curții Europene a Drepturilor Omului, opiniile exprimate în doctrină relevante în domeniu, precum și opinia specialiștilor sau a organizațiilor consultate. Judecătorii raportori întocmesc și soluția propusă pe marginea recursului în interesul legii.

(5) Ședința la care se examinează recursul în interesul legii se convoacă cu cel puțin 20 de zile înainte de desfășurarea acesteia. La convocare, judecătorii din complet, Procurorul General și Președintele Uniunii Avocaților primesc raportul cu soluția propusă.

(6) Recursul în interesul legii se examinează în ședință publică. În ședință inițial se oferă cuvântul autorului recursului în anulare. În numele Președintelui Curții Supreme de Justiție, poziția poate fi prezentată de către unul dintre judecătorii Curții Supreme de Justiție care nu este parte din complet. Ulterior se

oferă cuvîntul Procurorului General și Președintelui Uniunii Avocaților sau reprezentanților acestora.

(8) Recursul în interesul legii se judecă în cel mult 3 luni.

Articolul 465⁴. Hotărîrea și efectele ei

(1) În urma judecării recursului în interesul legii, completul emite o hotărîrea motivată în care menționează modul de interpretare sau aplicare a legii care trebuie urmat în viitor.

(2) Hotărîrea emisă pe marginea recursului în interesul legii este obligatorie pentru toate organele de urmărire penală și instanțele judecătorești din momentul pronunțării. Ea nu are efect asupra cauzelor deja soluționate prin hotărîre judecătorească irevocabilă.

(3) Hotărîrea se consideră a fi emisă din momentul plasării acesteia pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Ea este adusă la cunoștința tuturor instanțelor judecătorești din țară.”

Art. V – Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 142-148, art.277), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 17 se abrogă

2. La articolul 44 alineatul (3) textul „Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție” se substituie cu cuvintele „Curtea Supremă de Justiție”.

3. La articolul 46 alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Curtea Supremă de Justiție judecă recursurile în complete de 3, 5 sau 9 judecători.”

4. La articolul 85 alineatul (1) litera a) textul „- privind încasarea cheltuielilor de judecată suportate în procese civile anterioare, indiferent de calitatea procesuală în respectivele procese;” se exclude;

5. La articolul 424 la alineatul (2) textul „Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție” se substituie cu cuvintele „Curtea Supremă de Justiție”;

6. Articolului 430 va avea următorul conținut:

Articolul 430. Persoanele în drept să declare recurs

Sînt în drept să declare recurs părțile și alți participanți la proces care justifică un interes.”

7. La articolul 431 alineatul (3), numărul „5” se substituie cu sintagma „3, 5 sau 9”, iar cuvintele „de la Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al” se substituie cu cuvîntul „ai”;

8. Articolului 432 și 433 vor avea următorul conținut:

Articolul 432. Temeiurile recursului

(1) Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărîrea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

- c) normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat, iar acest fapt a determinat o soluție greșită;
- d) hotărîrea vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;
- e) hotărîrea este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

(2) Temeiurile menționate la alin. (1) lit. c)-e) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate, expres au în esență, în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

Articolul 433. Temeiurile inadmisibilității recursului

(1) Cererea de recurs se declară inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432);
- b) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art.429 alin.(5);
- c) recursul este depus cu omiterea termenului prevăzut la art.434;
- d) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;
- e) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat;
- g) problema juridică invocată în recurs nu este de o importanță fundamentală pentru dezvoltarea jurisprudenței.

(2) Recursul în care se invocă temeinic art.432 alin. (1) lit. e) nu poate fi declarat inadmisibil în temeiul alin. (1) lit. g).”

9. La articolul 437 alineatul (1) litera f) va avea următorul conținut:

„f) temeiul din art. 432 și argumentele care confirmă că recursul este întemeiat”.

10. La articolul 439 alineatul (2) textul „un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei” se substituie cu textul „grefa Curții Supreme de Justiție expediază copia”;

11. Articolele 440 – 442 cor avea următorul conținut:

„Articolul 440. Procedura examinării admisibilității recursului

(1) În cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art.270.

(2) Asupra admisibilității recursului se decide fără prezența participanților la proces sau a reprezentanților acestora, prin emiterea unei încheieri despre care se face o mențiune pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Dacă consideră că la această etapă poate adopta decizia prevăzută de art.445, completul din 3 judecători, fără a emite o încheiere separată privind admisibilitatea recursului, adoptă o hotărâre cu privire la admisibilitatea și temeinicia recursului.

(3) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului se plasează pe pagina web a Curții Supreme de Justiție la data emiterii și se transmite tuturor participanților la proces.

Articolul 441. Actele procedurale după stabilirea admisibilității recursului

(1) În cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 3 judecători examinează temeinicia recursului. În scopul uniformizării practicii judecătorești, completul din 3 judecători poate decide, prin încheiere motivată

adoptată prin vot unanim, ca decizia asupra recursului să fie adoptată de un complet din 5 judecători. Recursul considerat admisibil în care se invocă temeinic art. 432 alin. (1) lit. e) este examinat în ședință de judecată de un complet din 5 judecători.

(2) Plenul Curții Supreme de Justiție poate decide ca decizia asupra recursului considerat admisibil să fie adoptată de un complet din 9 judecători.

Articolul 442. Limitele judecării recursului

(1) Judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărîrii contestate prin prisma temeiurilor din art. 432. Instanța poate invoca din oficiu neatragerea în proces a persoanelor drepturile cărora sunt afectate prin hotărîre.

(2) În recurs nu pot fi administrate noi dovezi, cu excepția celor care dovedesc cheltuielile de judecată. Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, doar dacă se invocă temeinic art. 432 alin. (1) lit. e).

(3) Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în recurs admiterea cărora ar fi schimbat soluția pe caz.”

12. Articolul 444 va avea următorul conținut:

„Articolul 444. Procedura de judecare a recursului

Recursul declarat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă temeinic art. 432 alin. (1) lit. e). Completul poate decide și în alte cauze asupra oportunității invitării participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la aspectele din recurs considerate admisibile.”

13. La Articolul 445

alineatul (1) lit. c¹) va avea următorul conținut:

„c¹) să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, trimițînd cauza spre rejudecare în prima instanță doar în cazul în care a constatat neatragerea în proces a persoanelor drepturile cărora sunt afectate prin hotărîre;

se completează cu un nou alineat 11 cu următorul conținut:

„(11) Dacă recursul este admis în temeiul art. 432 alin. (1) lit. e), completul emite o încheiere interlocutorie motivată, pe care o expediază inspecției judiciare pentru verificarea faptului dacă a fost comisă o abatere disciplinară. Completul Curții Supreme de Justiție poate emite încheieri interlocutorii și în privința altor recursuri admise.”;

14. Codul de procedură civilă se completează cu Capitolul XXXX, cu următorul conținut:

„Capitolul XXXX RECURSUL ÎN INTERESUL LEGII

Articolul 453¹. Recursul în interesul legii

(1) Recursul în interesul legii contribuie la interpretarea și aplicarea unitară a legislației civile și de procedură civilă.

(2) Președintele Curții Supreme de Justiție, Procurorul General sau Președintele Uniunii Avocaților poate cere Curții Supreme de Justiție să se pronunțe asupra problemelor de drept care au fost soluționate diferit în ultimă instanță de instanțele judecătorești.

(3) Cererea trebuie să cuprindă soluțiile diferite date problemei de drept și motivarea acestora, jurisprudența relevantă a Curții Constituționale, a Curții Europene a Drepturilor Omului, opiniile exprimate în doctrină relevante în domeniu, precum și soluția ce se propune a fi pronunțată în recursul în interesul legii.

(4) Cererea de recurs în interesul legii trebuie să menționeze expres hotărârile judecătorești irevocabile din care rezultă că problema de drept a fost soluționată diferit de instanțele judecătorești învestite cu soluționarea cauzei în ultimă instanță.

Articolul 453². Admisibilitatea recursului în interesul legii

Un complet din 5 judecători ai Curții Supreme de Justiție declară recursul în interesul legii admisibil dacă constată că problema de drept care formează obiectul recursului a fost soluționată diferit de instanțele judecătorești învestite cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, iar acesta reprezintă o discrepanță serioasă de interpretare sau aplicare a legislației civile sau de procedură civilă.

Articolul 453³. Examinearea recursului în interesul legii

(1) Recursul în interesul legii declarat admisibil se examinează de un complet din 5 sau 9 judecători ai Curții Supreme de Justiție.

(2) La primirea cererii, doi judecători ai Curții Supreme de Justiție din complet sunt desemnați pentru a întocmi un raport asupra recursului în interesul legii.

(3) În vederea întocmirii raportului, se solicită opinia scrisă a Uniunii Avocaților și a Procuraturii Generale. Poate fi solicitată și opinia scrisă a specialiștilor sau a organizațiilor recunoscute în domeniu asupra problemei de drept soluționate diferit.

(4) Raportul menționează soluțiile diferite date problemei de drept și motivarea pe care acestea se fundamentează, jurisprudența relevantă a Curții Constituționale, a Curții Europene a Drepturilor Omului, opiniile exprimate în doctrină relevante în domeniu, precum și opinia specialiștilor sau a organizațiilor consultate. Judecătorii raportori întocmesc și soluția propusă pe marginea recursului în interesul legii.

(5) Ședința la care se examinează recursul în interesul legii se convoacă cu cel puțin 21 de zile înainte de desfășurarea acesteia. La convocare, judecătorii din complet, Procurorul General și Președintele Uniunii Avocaților primesc raportul menționat la alin. (4).

(6) Recursul în interesul legii se examinează în ședință publică. În ședință se oferă inițial cuvântul autorului recursului în anulare. În numele Președintelui Curții Supreme de Justiție, poziția poate fi prezentată de către unul dintre judecătorii Curții Supreme de Justiție care nu face parte din complet. Ulterior se oferă cuvântul Procurorului General și Președintelui Uniunii Avocaților sau reprezentanților acestora.

(7) Recursul în interesul legii se examinează în cel mult 3 luni.

Articolul 453⁴. Hotărîrea și efectele ei

(1) În urma examinării recursului în interesul legii, completul emite o hotărârea motivată în care menționează modul de interpretare sau aplicare a legii care trebuie urmat în viitor.

(2) Hotărârea emisă pe marginea recursului în interesul legii este obligatorie pentru toate instanțele judecătorești din momentul pronunțării. Ea nu are efect asupra cauzelor deja soluționate prin hotărîre judecătorească irevocabilă și nici asupra situației părților din acele cauze.

(3) Hotărârea se consideră a fi emisă din momentul plasării acesteia pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Ea este adusă la cunoștința tuturor instanțelor judecătorești din țară.”

Art. VI – Legea nr. 159/2016 cu privire la procuraturile specializate (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 245-246, art. 519), se modifică după cum urmează:

1. În tot cuprinsul legii, textul „Procuratura pentru Combaterea Crimelor Organizate și Cauze Speciale” la orice formă gramaticală, se substituie cu textul „Procuratura pentru Cauze Speciale” la forma gramaticală corespunzătoare.

2. Articolul 2 se completează cu un alineat, cu următorul conținut:

„(5) Centrul Național Anticorupție, la solicitarea procurorilor Procuraturii Anticorupție, efectuează măsurile speciale de investigații autorizate în modul prevăzut de lege.”

Art. VII – Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018 (publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 309-320 art. 466), se modifică după cum urmează:

Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018 (publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 309-320 art. 466), se modifică după cum urmează:

1. Articolul 191:

la alineatul (3) cuvintele „acțiunile în contencios administrativ împotriva hotărîrilor Consiliului Superior al Magistraturii, ale Consiliului Superior al Procurorilor, precum și” se exclud;

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Curtea Supremă de Justiție examinează:

a) în primă instanță, prin hotărâri irevocabile, acțiunile în contencios administrativ privind contestarea hotărîrilor Parlamentului și a hotărîrilor și dispozițiilor Guvernului care nu sunt susceptibile de contestare la Curtea Constituțională, precum și privind contestarea hotărîrilor Consiliului Superior al Magistraturii și a Consiliului Superior al Procurorilor; și

b) cererile de recurs împotriva hotărîrilor, deciziilor și încheierilor curții de apel.”;

2. Articolul 193 alineatul (3) va avea următorul conținut:

„(3) Curtea Supremă de Justiție examinează acțiunile în contencios administrativ în complete de 5 judecători, iar cererile de recurs în complete din 3 judecători. În scopul uniformizării practicii judecătorești, completul din 3 judecători poate decide, prin încheiere motivată adoptată prin vot unanim, ca

hotărîrea asupra recursului să fie adoptată de un complet din 5 judecători. Recursul declarat admisibil în care se invocă temeinic art. 245¹ alin. (1) lit. d) este examinat de un complet din 5 judecători. Plenul Curții Supreme de Justiție poate decide ca acțiunea să fie examinată sau hotărîrea asupra recursului declarat admisibil să fie adoptată de un complet din 9 judecători.”;

3. După articolul 245 se introduce articolul 245¹, cu următorul conținut:

„**Articolul 245¹**. Temeiurile recursului

(1) Recursul este admis dacă:

- a) interpretarea legii din hotărîrea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;
- b) prin admiterea recursului se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;
- c) hotărîrea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces ;
- d) hotărîrea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit. c) și d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate, expres sau în esență, în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

(3) Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, decît dacă se invocă temeiul din alin. (1) lit. d).”

4. La articolul 246

alineatul (2) ca acela următorul cuprins:

„(2) Recursul se declară inadmisibil cînd:

- a) decizia instanței de apel nu poate fi contestată cu recurs;
- b) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.245¹;
- c) recursul este depus în mod repetat;
- d) recursul este depus de o persoană neîmputernicită;
- e) recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.245 alin.(1);
- f) motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.245 alin.(2);
- g) cererea de recurs nu corespunde cerințelor stabilite la art.244 alin.(2), art.233 alin.(1) și (2) și art.234 alin.(2) și recurentul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de Curtea Supremă de Justiție;
- f) problema juridică invocată în recurs nu este de o importanță fundamentală pentru dezvoltarea jurisprudenței.”

Se completează cu alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) Recursul în care se invocă temeinic art. 245¹ alin. (1) lit. d) nu poate fi declarat inadmisibil în temeiul alin. (1) lit. i).””

5. La articolul 247, prima propoziție se completează la sfîrșit cu următorul conținut:

„cu excepția recursului declarat admisibil în care se invocă temeinic art.245¹ alin. (1) lit. d)”, iar la sfîrșitul celei de a doua propoziții este adăugat textul „și în alte cauze”.

6. Articolul 248 este va avea următorul conținut:

„**Articolul 248.** Deciziile instanței de recurs

(1) În urma examinării recursului, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii:

a) respinge recursul și menține hotărârea sau decizia;

b) admite recursul, casează integral sau parțial hotărârea și/sau decizia și adoptă o nouă decizie;

c) admite recursul și modifică hotărârea și/sau decizia;

d) admite recursul, casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel, dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, eroarea nu poate fi corectată în recurs.

(2) Dacă decizia sau hotărârea a fost casată în temeiul art.245¹ alin. (1) lit. d), completul emite o încheiere interlocutorie motivată, pe care o expediază inspecției judiciare pentru verificarea faptului dacă a fost comisă o abatere disciplinară. Completul Curții Supreme de Justiție poate emite încheieri interlocutorii și în privința altor recursuri admise.

(3) Decizia instanței de recurs este irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se consideră emisă din momentul plasării acesteia pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție.

(3) Decizia instanței de recurs se notifică participanților în termen de 5 zile de la data emiterii.”

7. Codul administrativ, Cartea a treia, se completează Capitolul V¹, cu următorul cuprins:

„Capitolul V¹

RECURSUL ÎN INTERESUL LEGII

Articolul 248¹. Recursul în interesul legii

(1) Recursul în interesul legii contribuie la interpretarea și aplicarea unitară a legislației administrative.

(2) Președintele Curții Supreme de Justiție, Procurorul General sau Președintele Uniunii Avocaților poate cere Curții Supreme de Justiție să se pronunțe asupra problemelor de drept care au fost soluționate diferit în ultimă instanță de instanțele judecătorești.

(3) Cererea trebuie să cuprindă soluțiile diferite date problemei de drept și motivarea acestora, jurisprudența relevantă a Curții Constituționale, a Curții Europene a Drepturilor Omului, opiniile exprimate în doctrină relevante în domeniu, precum și soluția ce se propune a fi pronunțată în recursul în interesul legii.

(4) Cererea de recurs în interesul legii trebuie să menționeze expres hotărârilor judecătorești irevocabile din care rezultă că problema de drept a fost soluționată diferit de instanțele judecătorești învestite cu soluționarea cauzei în ultimă instanță.

Articolul 248². Admisibilitatea recursului în interesul legii

Un complet din 5 judecători ai Curții Supreme de Justiție declară recursul în interesul legii admisibil dacă constată că problema de drept care formează obiectul recursului a fost soluționată diferit de instanțele judecătorești învestite cu

soluționarea cauzei în ultimă instanță, iar acesta reprezintă o discrepanță serioasă de interpretare sau aplicare a legislației administrative.

Articolul 248³. Examinarea recursului în interesul legii

(1) Recursul în interesul legii declarat admisibil se examinează de un complet din 5 sau 9 judecători ai Curții Supreme de Justiție.

(2) La primirea cererii, trei judecători ai Curții Supreme de Justiție din complet sunt desemnați pentru a întocmi un raport asupra recursului în interesul legii.

(3) În vederea întocmirii raportului, se solicită opinia scrisă a Uniunii Avocaților și a Procuraturii Generale. Poate fi solicitată și opinia scrisă a specialiștilor sau a organizațiilor recunoscute în domeniu asupra problemei de drept soluționate diferit.

(4) Raportul menționează soluțiile diferite date problemei de drept și motivarea pe care acestea se fundamentează, jurisprudența relevantă a Curții Constituționale, a Curții Europene a Drepturilor Omului, opiniile exprimate în doctrină relevante în domeniu, precum și opinia specialiștilor sau a organizațiilor consultate. Judecătorii raportori întocmesc și soluția propusă pe marginea recursului în interesul legii.

(5) Ședința la care se examinează recursul în interesul legii se convoacă cu cel puțin 21 de zile înainte de desfășurarea acesteia. La convocare, judecătorii din complet, Procurorul General și Președintele Uniunii Avocaților primesc raportul menționat la alin. (4).

(6) Recursul în interesul legii se examinează în ședință publică. În ședință se oferă inițial cuvântul autorului recursului în anulare. În numele Președintelui Curții Supreme de Justiție, poziția poate fi prezentată de către unul dintre judecătorii Curții Supreme de Justiție care nu face parte din complet. Ulterior se oferă cuvântul Procurorului General și Președintelui Uniunii Avocaților sau reprezentanților acestora.

(8) Recursul în interesul legii se examinează în cel mult 3 luni.

Articolul 248⁴. Hotărîrea și efectele ei

(1) În urma examinării recursului în interesul legii, completul emite o hotărîrea motivată în care menționează modul de interpretare sau aplicare a legii care trebuie urmat în viitor.

(2) Hotărîrea emisă pe marginea recursului în interesul legii este obligatorie pentru toate instanțele judecătorești din momentul pronunțării. Ea nu are efect asupra cauzelor deja soluționate prin hotărîre judecătorească irevocabilă și nici asupra situației părților din acele cauze.

(3) Hotărîrea se consideră a fi emisă din momentul plasării acesteia pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Ea este adusă la cunoștința tuturor instanțelor judecătorești din țară.”

Art. VIII – Legea nr. 1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 159, art. 582), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 10:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Sînt scutite de efectuarea stagiului profesional persoanele care au cel puțin 10 ani vechime în muncă în funcția de judecător sau procuror dacă, în termen de 6 luni după demisia din funcțiile respective, au depus cerere pentru participarea la examenul de calificare. Persoanele scutite de efectuarea stagiului profesional, până la participarea la examenul de calificare, sunt obligate să urmeze cursuri, în volum de cel puțin 40 ore, la subiectele reglementate de statutul profesiei de avocat, de deontologie profesională a avocaților și de administrare a formelor de exercitare a avocaturii, conform planului aprobat de Consiliul Uniunii Avocaților.”

la alineatul (3):

textul alineatului va avea următorul cuprins „În sensul alineatului (1), se consideră că nu are reputație ireproșabilă, nu poate fi admis la stagiul profesional, în profesie, sau după caz, nu i se eliberează licența de avocat persoanei care:”.

2. Articolul 11 va avea următorul cuprins:

„ **Articolul 11. Incompatibilități**

(1) Profesia de avocat este incompatibilă cu:

a) oricare funcție retribuită, cu excepția funcțiilor legate de activitatea științifică, didactică și de creație, sportivă, precum și de activitatea în calitate de arbitru al judecării arbitrale (arbitrajului), mediator, administrator autorizat, mandatar autorizat în proprietatea intelectuală, membru ales în organele de autoadministrare ale avocaților, membru al organelor de conducere colegiale neexecutive ale societăților comerciale, conducător sau membru al organelor de conducere a organizațiilor necomerciale;

b) activitatea de întreprinzător;

c) alte activități ce lezează demnitatea sau independența profesiei de avocat sau bunele moravuri.

(2) Nu se admite acordarea de către avocat a asistenței juridice inerente profesiei de avocat în alt temei decît în baza contractului de asistență juridică înregistrat la cabinetul avocatului sau la biroul asociat de avocați. Excepție fac cazurile de reprezentare a intereselor soțului/soției și ale rudelor pînă la gradul trei inclusiv.”

3. La articolul 21:

la alineatul (1):

se completează cu lit. h) cu următorul cuprins:

„h) declarația pe proprie răspundere, la care se anexează chestionarul de evaluare a bunei reputații.”;

la alineatul (2) litera c) cuvintele „sub jurămînt” se substituie cu cuvintele „pe proprie răspundere”

alineatele (3) și (4) vor avea următorul cuprins:

„(3) Pentru admiterea la examenul de calificare, persoanele specificate la art.10 alin.(2) prezintă Comisiei de licențiere a profesiei de avocat actele menționate la alin.(1) lit.b)–f) și h).

(4) Prezentarea unor acte ce conțin informații neveridice sau neprezentarea informațiilor solicitate pentru confirmarea circumstanțelor menționate în art. 10 constituie temei pentru neadmitere la examen sau retragere a licenței.”

Capitolul II

Dispoziții finale și tranzitorii

Art. IX – (1) Prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2020, cu excepția prevederilor Titlului I Capitolului I articolul 2, Titlului III Capitolului I Articolului III punctului 1 privind modificarea Legii nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii referitor la art. 3 alin. (1) și (3¹), Art. IV punctului 2, care vor intra în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Comisia de evaluare își începe activitatea în cel mult 15 zile din data intrării în vigoare a prezentei legi și își încetează activitatea la numirea în funcție de către autoritățile responsabile de numire a tuturor persoanelor vizate de prezenta lege.

(3) Până la 1 decembrie 2019, Consiliul Superior al Magistraturii va distribui 16 posturi de judecători ai Curții Supreme de Justiție către alte instanțe judecătorești. Orice concurs pendinte pentru suplinirea vacanțelor funcției de judecător al Curții Supreme de Justiție încetează în temeiul prezentei legi.

(4) Judecătorii numiți conform Capitolului IV din prezenta lege își încep activitatea în cadrul Curții Supreme de Justiție la 1 ianuarie 2020, decât dacă Parlamentul stabilește o dată anterioară. După 1 ianuarie 2020, vor fi selectați asistenții judiciari care își vor continua activitatea la Curtea Supremă de Justiție.

(5) Asistenților judiciari ai Curții Supreme de Justiție care nu au fost selectați pentru continuarea activității la Curtea Supremă de Justiție le va fi propus transferul într-o altă instanță judecătorească, în modul stabilit de Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, sau în alte funcții publice vacante din cadrul Curții Supreme de Justiție. În cazul în care asistenții judiciari ai Curții Supreme de Justiție nu acceptă funcția propusă, aceștia sunt eliberați din funcție.

(6) În termen de 10 zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, curțile de apel vor transmite Curții Supreme de Justiție conform competenței, acțiunile în contencios administrativ care nu au fost soluționate până la acea dată.

(7) Recursurile depuse până la 1 ianuarie 2020 vor fi examinate în baza temeiurilor și conform procedurii în vigoare la data depunerii recursului.

(8) În termen de 15 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Ministerul Justiției va asigura cu personal secretariatul Comisiei de evaluare.

Art. X – (1) În termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, Guvernul:

a) va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

Art. XII – La 1 ianuarie 2020 Legea nr. 789/1996 cu privire la Curtea Supremă de Justiție (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.185, art.620), se abrogă.

Art. XIII – Până la punerea în concordanță a legislației cu prezenta lege, actele normative se aplică în măsura în care nu contravin prezentei legi.

Președintele Parlamentului

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul Hotărîrii Guvernului privind aprobarea
proiectului de Lege cu privire la reformarea Curții Supreme de Justiție și
organelor procuraturii

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Proiectul Hotărîrii Guvernului privind aprobarea proiectului de Lege cu privire la reformarea Curții Supreme de Justiție și organelor procuraturii a fost elaborat de către Ministerul Justiției.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
Prezentul proiect a fost elaborat în vederea implementării planului Guvernului pentru 100 de zile.   În acest sens, reieșind din Conceptul privind reformarea Curții Supreme de Justiție, Guvernul își propune de a reduce competențele Curții Supreme de Justiție, iar aceasta determină în mod inevitabil și reducerea numărului de judecători.   Pornind de la scopul pe care-l are o instanță supremă într-un stat, Curtea Supremă de Justiție trebuie să urmeze același obiectiv: să asigure sistemul judecătoresc cu o jurisprudență constantă și să se axeze în cea mai mare parte pe remedierea discrepanțelor din practica judecătorească, să creeze practici noi și să-și revizuiască practica învechită. Or, într-o țară fără tradiții de justiție uniformă și independentă, uniformizarea practicii judecătorești practic nu poate fi atinsă cu o instanță judecătorească supremă numeroasă. Mai mult, un număr mare de judecători ai instanței supreme sporește riscul de influențare al judecătorilor ei și încetinește procesul de transformare al justiției. În același timp, numărul mare de complete de judecată creează o jurisprudență neuniformă și de cele mai multe ori nu oferă o practică judecătorească uniformă care să asigure previzibilitate și siguranță mediului de afaceri și publicului că vor fi protejați în caz de abuz. Or, rolul primordial al oricărei instanțe judecătorești supreme este uniformizarea practicii judecătorești.   Din acest considerente proiectul are drept scop reformarea competenței Curții Supreme de Justiție care va include transformarea Curții Supreme de Justiție într-o instanță de casație, ceea ce va genera și reducerea numărului de judecători.   Avînd în vedere că la momentul actual în Curtea Supremă de Justiție sunt prevăzute 33 de posturi de judecător, reformarea Curții va implica și reducerea numărului judecătorilor de pînă la 17, iar selectarea judecătorilor care vor continua activitatea la Curtea Supremă de Justiție se va face de către o Comisie formată ad-hoc, în baza unei proceduri transparente, care să includă participarea societății civile și a experților internaționali în baza unor criterii obiective care să asigure selectarea celor mai buni candidați și care corespund unor standarde minime de

profesionalism și integritate.

Astfel, numărul de 17 posturi de judecător la Curtea Supremă de Justiție care vor exista după reformare, se datorează faptului că într-o instanță de casatie raportul procentual constituie 3-5% din numărul total de posturi de judecători, date ce se desprind din Studiul nr. 26 efectuat de Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției. În vederea asigurării drepturilor constituționale ale judecătorilor actuali din Curtea Supremă de Justiție care nu vor promova evaluarea, li se va propune transferul, în alte funcții vacante de judecător din instanțele inferioare fără a desfășura un concurs. În aceste circumstanțe este asigurat că normele constituționale cu privire la independența judecătorilor sunt respectate.

În ceea ce privește inamovibilitatea judecătorilor Curții Supreme de Justiție, subliniem că, Recomandarea Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei Rec.(2010)12 din 17 noiembrie 2010 cu privire la independența, eficiența și responsabilitățile judecătorilor prevede: „50. [...] Unei numiri permanente nu i se poate pune capăt decât în cazurile de încălcare gravă a reglementărilor de natură disciplinară sau penală stabilite prin lege, sau în cazul în care judecătorul nu mai poate exercita atribuțiile judiciare. 52. [...] Judecătorii nu pot fi numiți sau schimbați într-o altă funcție judiciară fără consimțământul lor, cu excepția cazurilor în care se aplică sancțiuni disciplinare sau de reformare a organizării sistemului judiciar.”

În același timp, pct.3.4 din Carta Europeană privind statutul judecătorilor, adoptată la Strasbourg în 1998, prevede că: „Judecătorii în funcție din cadrul unei instanțe nu pot face obiectul unei noi numiri sau al unei noi repartizări, nici chiar al unei promovări, fără să-și fi dat acordul”.

Totodată, cuprinde următoarele excepții:

„- în cazul în care mutarea a fost prevăzută cu titlu de sancțiune disciplinară și a fost pronunțată;

- în cazul unei modificări legale a organizării judiciare;

- în cazul încadrării temporare, pentru a ajuta o instanță învecinată, când durata maximă a acestei încadrări este strict limitată prin statut...”

Proiecte similare cu privire la evaluarea extraordinară a judecătorilor și procurorilor nu reprezintă o noutate pe plan internațional. Spre exemplu, în Albania prin Legea nr. 84/2016 privind reevaluarea judecătorilor și procurorilor în republica Albania (*Law no.84/2016 on the transitional re-evaluation of judges and prosecutors in the Republic of Albania*) au fost evaluat întreg sistemul judecătoresc, inclusiv judecătorii Curții Constituționale.

În Republica Ucraina au fost evaluați judecătorii și procurorii, procesul desfășurându-se în 2 etape: evaluarea integrității și – evaluare performanțelor profesionale și a eticii profesionale.

Drept exemple de reevaluare a judecătorilor și procurorilor putem menționa și state precum Ungaria, Cehia, Serbia, Croația, Lituania, Cipru etc.

Proiectul de lege a fost elaborat ca urmare a analizei și studierii celor mai bune practici care s-au dovedit a fi eficiente în sporirea încrederii în actul de justiție și ca în sistemul judecătoresc să activeze persoane a căror integritate și profesionalism să corespundă standardelor recomandate de mecanismele internaționale.

Luînd în considerare recomandările naționale și internaționale, precum și practica altor state ce se referă la optimizarea instanțelor judecătorești, prin intermediul prezentului proiect se propune atingerea următoarelor obiective:

- consolidarea capacităților instituționale ale instanței supreme și procuraturii anticorupție;
- consolidarea independenței sistemului judecătoresc prin asigurarea uniformizării practicii judiciare;
- îmbunătățirea calității actului de justiție și sporirea eficienței instanțelor judecătorești;
- restabilirea încrederii societății civile în actul de justiție;
- consolidarea capacităților Procuraturii Anticorupție astfel încât aceasta să se concentreze pe cauze de corupție mare.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin intermediul proiectului dat se propune o reorganizare a Curții Supreme de Justiție prin modificarea competențelor și reducerea numărului judecătorilor acesteia de la 33 pînă la 17 începînd cu data de 01 ianuarie 2020 (art. 1).

1. Comisia pentru selectarea judecătorilor la Curtea Supremă de Justiție

În vederea identificării judecătorilor care vor activa în Curtea Supremă de Justiție după reorganizare, se preconizează o evaluare a judecătorilor actuali, inclusiv cei suspendați din funcție sau aflați în concediu, în baza a trei criterii: integritate și stil de viață, activitate profesională în ultimii 10 ani și calitățile personale relevante pentru funcția de judecător.

Proiectul stabilește că evaluarea judecătorilor se va realiza de către o Comisie de evaluare independentă. Caracterul independent al acesteia urmează a fi asigurat de faptul că ea nu va fi una din formele instituționalizate existente la moment pentru evaluarea judecătorilor, ci va fi constituită ad-hoc anume pentru scopul de a evalua și selecta judecătorii care vor activa la Curtea Supremă de Justiție începînd cu 1 ianuarie 2020. Proiectul interzice expres orice imixtiune în activitatea și procesul de luare a deciziilor Comisiei de evaluare. În acest sens, membrii Comisiei, dar și secretariatul acesteia vor avea obligația de a respecta prevederile art. 12 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, precum și să raporteze Comisiei de evaluare orice încercare de influențare a sa. Colegiul de evaluare va soluționa conflictele de interese a membrilor săi în baza aceluiași art. 12 din Legea nr. 133/2016, precum și va decide asupra recuzărilor formulate împotriva membrilor acesteia.

Pentru asigurarea caracterului cît mai reprezentativ al Comisiei date, s-a stabilit că aceasta va fi formată din 20 de membri, desemnați de către Parlament, Guvern, Președinte, Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor, Platforma Națională din Moldova a Forumului Societății Civile din Parteneriatul Estic (care vor desemna fiecare cîte 4 membri) și ministrul justiției (care va desemna 6 membri din rîndul unor experți străini, în baza propunerilor primite de la organizațiile internaționale și partenerii de dezvoltare ai Republicii Moldova implicați în reforma sectorului justiției). Totodată, prin intermediul proiectului, au fost stabilite condițiile minime care trebuie întrunite de persoanele care urmează a fi desemnate în calitate de membri ai Comisiei (art. 3 alin. (2), (3) și (4) din

proiect).

În vederea realizării unei evaluări a judecătorilor cât mai comprehensive și profesionale, în cuprinsul art. 3 alin. (5) se prevede posibilitatea antrenării unor specialiști din domeniile pe care membrii Comisiei le consideră necesare pentru evaluare, care vor participa la evaluare fără însă a avea drept de vot.

Dat fiind termenul restrâns pînă la expirarea căruia se dorește reorganizarea Curții Supreme de Justiție, proiectul stabilește corespunzător un șir de termeni restrînși (de 15 zile) pentru realizarea unor acțiuni ca desemnarea membrilor Comisiei de către autoritățile competente, începerea lucrărilor Comisiei, desemnarea supleanților în cazul survenirii vacanței unui loc de membru în Comisie.

Este important de precizat că, Comisiei de evaluare își începe activitatea la desemnarea a cel puțin 14 membri, iar activitatea membrilor va fi retribuită cu un salariul de funcție al judecătorului Curții Supreme de Justiție cu vechimea în muncă în funcția de judecător de peste 16 ani.

Structural, Comisia va fi împărțită în două colegii, una condusă de președintele Comisiei, iar cealaltă condusă de către vicepreședintele Comisiei. Colegiul urmează a fi constituit în așa fel încît să se asigure participarea membrilor desemnați de către fiecare din autoritățile competente în cadrul acestuia. Fiecare din judecătorii Curții Supreme de Justiție urmează a fi evaluat de către unul din aceste colegii (art. 4).

În același timp, proiectul previzualizează că calitatea de membru al Comisiei de evaluare poate fi revocată de către Comisia de evaluare în situația în care acțiunile sau comportamentul membrului său perturbază serios activitatea sau afectează serios reputația Comisiei.

Un aspect important al proiectului este că membrilor Comisiei li se va asigura protecție de stat la solicitare.

II. Procedura de evaluare a judecătorilor Curții Supreme de Justiție și contestarea rezultatelor acesteia

Prin intermediul proiectului se stabilește principal că în exercitarea atribuțiilor sale Comisia de evaluare are acces la orice sursă de informație și poate întreprinde orice măsuri pentru acumularea și verificarea informației. În vederea asigurării acestui drept, Comisia va putea accesa gratuit și necondiționat Sistemele informaționale automatizate aflate în gestiunea Autorității Naționale de Integritate (e-declarație și e-integritate), Serviciului Fiscal de Stat, Ministerului Afacerilor Interne (SIAS „Registrul de evidență al contravențiilor”, SIAS al Poliției de Frontieră), Agenției Serviciilor Publice (SIAS „Registrul de stat al populației”, SIAS „Registrul de stat al unităților de transport”, SIAS „Cadastrul bunurilor imobile”), Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor, SRS Femida (art. 5 alin. (3)). Totodată, orice autoritate publică este obligată se pună la dispoziția Comisiei de evaluare orice informație solicitată orice informație solicitată în cel mult 7 zile.

Alături de informațiile furnizate de instituțiile de stat, colegiul care evaluează judecătorul poate solicita și de la acesta informații/explicații cu privire la orice aspect supus evaluării. Astfel, în sarcina persoanei evaluate intră obligația de a prezenta informații care să înlăture suspiciunile Comisiei cu privire la integritate și

stilul de viață. Totodată, nu este prohibită nici colectarea informației de la alte persoane, care pot furniza date relevante pentru Comisie (unica condiție fiind ca acestea să nu fie anonime sau să constituie secrete de stat).

Un aspect important în cadrul verificării integrității și a stilului de viață este că Comisia de evaluare poate acumula și verifica informații despre averea sau bunurile folosite de cel supus evaluării, indiferent de locul aflării acestora sau poate verifica averea persoanelor apropiate, în sensul Legii nr. 133/2016, precum și a altor persoane care au oferit beneficii persoanei evaluate.

Urmare a colectării informației relevante pentru evaluare, fiecare judecător, prezintă orice informații în apărarea poziției sale și urmează a fi invitat pentru a fi audiat în ședință publică de către colegiul de evaluare. Înregistrarea audio sau video a ședințelor în care este evaluat judecătorul poate avea loc doar cu permisiunea colegiului, în pofida faptului că este publică.

Cu referire la procesul nemijlocit de evaluare, acesta se va desfășura în două etape: **evaluarea integrității și a stilului de viață** (*se va considera că judecătorul a promovat evaluarea integrității dacă pentru acesta au votat cel puțin 2/3 din membrii colegiului de evaluare cu drept de vot, inclusiv cel puțin 2 membri desemnați de către organizațiile internaționale și partenerii de dezvoltare ai Republicii Moldova implicați în reforma sectorului justiției*) și **evaluarea activității profesionale și a calităților personale a candidaților care au promovat etapa de evaluare a integrității** (*în cadrul acesteia fiecărui judecător i se acordă un punctaj în modul stabilit de Regulamentul Comisiei de evaluare*). În urma evaluării judecătorului Curții Supreme de Justiție va fi întocmit un raport prin care se va constata faptul că judecătorul a promovat sau nu evaluarea (raportul prin care se va constata că judecătorul nu a promovat evaluarea constituie temei juridic pentru transferul judecătorului de la Curtea Supremă de Justiție la o altă instanță judecătorească inferioară, dar dacă va refuza transferul, acesta are dreptul la demisie).

În situația în care judecătorul nu a promovat evaluarea, din ziua în care i-a fost comunicat raportul, nu va putea participa la examinarea cauzelor și adoptarea hotărârilor Curții Supreme de Justiție, iar pînă la transfer sau demisie, remunerația lui va fi diminuată cu 50%.

Cu referire la evaluare, judecătorul care nu a promovat-o va putea să conteste rezultatele acesteia la celălalt colegiu de evaluare din cadrul Comisiei. Colegiul sesizat cu examinarea contestației judecătorului Curții va realiza o evaluare proprie a contestatorului. Raportul de evaluare al celui de-al doilea colegiu, la fel poate fi contestat de către judecător la Consiliul Superior al Magistraturii. Consiliul Superior al Magistraturii, la rîndul său poate respinge propunerea din raportul de evaluare în cazul în care constată că raportul conține vicii sau erori de natură să schimbe concluzia din raport. Hotărîrea Consiliului Superior al Magistraturii se comunică Comisiei de evaluare, care va examina cele constatate de Consiliu.

În situația în care Consiliul Superior al Magistraturii nu respinge propunerea din raportul de evaluare în termen de 14 zile, atunci această atribuție îi revine Președintelui Consiliului Superior al Magistraturii care va propune Președintelui Republicii Moldova transferarea judecătorului sau, la solicitarea ultimului,

demisia.

Raporturile de evaluare ale judecătorilor Curții Supreme de Justiție prin care se constată că acestea nu au promovat evaluarea se vor înainta în adresa Consiliului Superior al Magistraturii, care va propune acestora transferul în oricare din funcțiile vacante de judecător din alte instanțe judecătorești, în ordinea descrescătoare a vechimii în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție. Dacă aceștia nu sunt de acord cu transferul propus, ei au dreptul la demisie. Dacă în termenul prevăzut judecătorii vizați nu optează expres nici pentru transfer, nici pentru demisie, Consiliul Superior al Magistraturii îi va transfera într-o funcție vacantă de judecător în altă instanță judecătorească, fără consimțământul acestora.

Trebuie de precizat că, similar cazului cu raportul contestat, Consiliul Superior al Magistraturii poate să nu fie de acord cu concluziile raportului de evaluare și să emită o hotărâre prin care să respingă propunerile din raport, cu indicarea viciilor sau erorilor de natură să schimbe concluzia din raport. În cazul în care, urmare a examinării celor indicate de Consiliu, se transmite repetat raportul prin care se constată faptul că judecătorul Curții Supreme de Justiție nu a promovat evaluarea, iar Consiliul Superior al Magistraturii nu adoptă hotărârea în termen de 14 zile, atunci această atribuție îi revine Președintelui Consiliului Superior al Magistraturii care va propune Președintelui Republicii Moldova transferarea judecătorului sau, la solicitarea ultimului, demisia.

Urmînd rigorile constituționale cu privire la judecătorii Curții Supreme de Justiție, proiectul de lege nu devizaă de la acestea și instituie regula potrivit căreia, Consiliul Superior al Magistraturii propune Parlamentului demisia judecătorului Curții Supreme de Justiție. O noutate legislativă, în acest sens, apare în situația în care Parlamentul nu adoptă într-un termen de 15 zile hotărârea de demisie a judecătorului Curții Supreme de Justiție, atunci Președintele Parlamentului, prin hotărârea proprie, acceptă demisia judecătorului Curții Supreme de Justiție.

O altă trăsătură a proiectului constă în aceea că, judecătorul care a demisionat după intrarea în vigoare a respectivei legi sau pînă la evaluarea sa, nu va putea candida timp de 10 ani la funcția de judecător.

III. Organizarea și desfășurarea concursului pentru o eventuală suplinire a posturilor vacante de judecător la Curtea Supremă de Justiție ca urmare a reorganizării acesteia

Prin intermediul proiectului s-a anticipat și situația cînd, urmare a evaluării judecătorilor Curții Supreme de Justiție existenți la moment, nu va fi complinit numărul de 17 locuri. În acest caz, Comisia de evaluare va organiza un concurs pentru suplinirea locurilor date la care vor participa candidații care au o vechime în funcția de judecător de cel puțin 10 ani la data expirării perioadei de depunere a cererilor de participare la concurs și care nu au fost evaluați anterior conform procedurii prevăzute de prezentul proiect (prin aceasta evitîndu-se situațiile cînd judecătorii Curții Supreme de Justiție care nu au promovat examinarea să mai poată avea o oportunitate de a accede la instanța supremă). Candidații care vor participa la concurs vor fi selectați de către colegiul de evaluare dacă vor promova verificarea integrității și a stilului de viață, precum și dacă obțin punctajul minim stabilit de către Comisia de evaluare .

În urma desfășurării concursului, pentru fiecare candidat va fi întocmit un raport motivat cu mențiunea dacă este sau nu propus Consiliului Superior al Magistraturii pentru a fi promovat în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție. Raportul în cauză va putea fi contestat într-un mod similar cu cel prevăzut pentru raportul de evaluare al judecătorilor Curții Supreme de Justiție.

De asemenea proiectul își propune drept scop evaluarea în aceleași condiții și președinții curților de apel și a judecătorilor, precum și a vicepreședinților curților de apel și a judecătorilor Chișinău, Bălți, Cahul și Comrat. Suplimentar criteriilor de evaluare, Comisia de evaluare va evalua și abilitățile de management ale acestora.

IV. Evaluarea procurorilor.

În același timp, proiectul vine să reglementeze și selectarea procurorilor care vor activa în cadrul Procuraturii Anticorupție după modificarea competențelor materiale. Aceștia vor fi supuși evaluării de către aceeași Comisie de evaluare similar procedurii de evaluare ca în cazul judecătorilor Curții Supreme de Justiție.

Potrivit legislației Republicii Moldova procurorii nu dispun de aceleași garanții constituționale ca ale judecătorilor. Din această perspectivă, ca urmare a scopului propus de proiectul de lege, în cazul nepromovării evaluării de către procurori, aceștia vor avea dreptul la demisie sau în caz contrar, raportul Comisiei de evaluare va constitui temei în baza căruia Consiliul Superior al Procurorilor va propune Procurorului General, eliberarea din funcție a procurorului care nu a promovat evaluare.

Similar judecătorilor, în situația în care procurorul nu a promovat evaluarea, din ziua în care i-a fost comunicat raportul, nu va putea emite acte în calitate de procuror, iar pînă la examinarea contestației sau demisie, remunerația lui va fi diminuată cu 50% din salariu.

Proiectul își propune de a fi evaluați de către aceeași Comisie de evaluare și Procurorul General și adjuncții săi, și procurorii-șefi ai subdiviziunilor Procuraturii Generale, Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, procuraturilor de circumscripție și procuraturilor teritoriale, precum și adjuncții procurorilor-șefi ai Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, procuraturilor de circumscripție și procuraturilor teritoriale Chișinău, Bălți, Cahul și Comrat. Suplimentar criteriilor de evaluare, Comisia de evaluare va evalua și abilitățile de management ale acestora.

V. Modificări ale altor acte normative

- *Legea nr. 514/1995 privind organizarea judecătorească*

Reieșind din faptul că în cadrul Curții Supreme de Justiție, după reorganizare, nu vor mai exista colegii ci doar complete din cel puțin 3 judecători, se propun modificări la art. 16 alin. (2) și (2¹) prin care se vor exclude referințele la colegii și la art. 43, unde va fi prevăzută modalitatea de constituire a completelor.

Totodată, se propune completarea legii cu articolele 43¹ - 43³, în care vor fi reglementate atribuțiile revizuite ale Curții Supreme de Justiție, ale președintelui acesteia și ale Plenului Curții Supreme de Justiție.

- *Legea nr. 789/1996 cu privire la Curtea Supremă de Justiție se propune a fi*

abrogată (ca urmare a faptului că prevederile referitoare la Curtea Supremă de Justiție vor migra în cuprinsul altor acte normative).

- *Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003*

La art. 85 alin. (1) se propune excluderea scutirii de taxa de stat pentru reclamantii în acțiunile privind încasarea cheltuielilor de judecată suportate în procese civile anterioare, indiferent de calitatea procesuală în respectivele procese, astfel încât să se asigure o disciplinare a participanților în procesul judiciar, care ar trebui să solicite încasarea acestor cheltuieli cu ocazia examinării cauzelor respective și nu să solicite pe calea unei acțiuni separate recuperarea lor, prin aceasta încărcând suplimentar instanțele de judecată.

La art. 430 se propune o redacție nouă a acestuia, prin excluderea dreptului martorului, expertului, specialistului, interpretului și reprezentantului, de a declara recurs cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată ce li se cuvine. Soluția dată este generată de faptul că se dorește o degrevare maximal posibilă a Curții Supreme de Justiție de soluționarea unor litigii ne semnificative/de o importanță scăzută.

La art. 432 se propune o revizuire a temeiurilor pentru declararea recursului care vor fi următoarele: **1.** interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție (aceasta constituind o versiune evoluată a prevederii actuale de la alin. (2) lit. c)); **2.** prin admiterea recursului se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție (temei care va asigura realizarea atribuției Curții Supreme de Justiție de a crea și modifica practica judiciară de referință, precum și de a uniformiza practica judiciară a tuturor instanțelor judecătorești); **3.** normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat, iar acest fapt a determinat o soluție greșită (temei ce urmează să însumeze într-o formulă mai sintetică prevederile alin. (2) lit. a) și b)); **4.** hotărârea vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces; **5.** hotărârea este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

La art. 433 se propune o completare a temeiurilor pentru declararea inadmisibilității recursului cu încă 2: **1.** recursul în mod evident nu are nicio șansă de succes și **2.** problema juridică invocată în recurs nu este de o importanță fundamentală pentru dezvoltarea jurisprudenței.

Prin intermediul proiectului se propune și o redacție a art. 441-442. Astfel se propune excluderea cerinței ca inadmisibilitatea recursului să fie decisă în mod unanim de membrii completului (prin această modificare asigurându-se o triere mai drastică a cererilor de recurs recepționate). Dacă consideră că la această etapă pot adopta una din deciziile prevăzute de art.445, completul din 3 judecători, fără a emite o încheiere separată privind admisibilitatea recursului, vor putea să adopte o hotărâre cu privire la admisibilitatea și temeinicia recursului. Ulterior admiterii recursului, un complet din 3 judecători va examina temeinicia recursului. În scopul uniformizării practicii judecătorești, completul din 3 judecători poate decide, prin încheiere motivată adoptată prin vot unanim, ca hotărârea asupra recursului să fie adoptată de un complet din 5 judecători. În speță plenul Curții Supreme de Justiție va putea decide ca hotărârea asupra recursului considerat admisibil să fie adoptată

de un complet din 9 judecători.

Cu titlu de nouitate legislativă, art. 445 se completează cu un alineat nou care va preciza că, în situația în care recursul este admis în temeiul faptului că hotărârea este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, completul de judecată va emite o încheiere interlocutorie motivată, pe care o expediază inspecției judiciare pentru verificarea faptului dacă a fost comisă o abatere disciplinară în speță.

Mai mult ca atât, o nouitate importantă constituie reglementarea procedurii de declarare și examinare a recursului în interesul legii (Capitolul XXXX). Hotărârile emise pe marginea recursului în interesul legii vor fi obligatorii pentru toate instanțele judecătorești din momentul pronunțării, care nu va avea efect asupra cauzelor deja soluționate prin hotărâre judecătorească irevocabilă și nici asupra situației părților din cauzele din care reies.

- *Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003*

Se propune completarea codului cu art. 7¹ ce va reglementa ridicarea excepției de neconstituționalitate în cadrul procesului penal, prin aceasta asigurându-se executarea Hotărârii Curții Constituționale nr. 2/2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate).

De asemenea, proiectul vine cu o redistribuire a competenței în materie de efectuare a urmăririi penale între organul de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție, Procuratura Anticorupție, Procuratura pentru Combaterea Crimelor Organizate și Cauze Speciale (conform proiectului Procuratura pentru Cauze Speciale). Astfel, se propune ca urmărirea pe cauzele legate de comiterea infracțiunilor de spălarea a banilor (art. 243 CP) și finanțării terorismului (art. 279 CP) să fie exercitată de către Procuratura pentru Cauze Speciale, iar pe cauzele legate de îmbogățirea ilicită (art. 330² CP) – de către Procuratura Anticorupție.

Totodată, proiectul propune o redacție nouă a art. 270¹, care va stabili listă revizuită de persoane în privința cărora Procuratura Anticorupție va exercita urmărirea penală în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 181¹, 181², 242¹, 242², 324–329, 330², 332–335 din Codul penal.

A fost revizuită prevederea legală de la art. 421 ce reglementa cercul de persoane care pot declara recurs.

Art. 427 va prevedea o listă nouă de temeiuri pentru recurs.

Prin intermediul proiectului se propune redarea într-o redacție nouă a art. 433–435, ce reglementează procedura judecării recursului, judecarea nemijlocită a acestuia și deciziile posibile de adoptat de către Curte.

O procedură parțial modificată o va avea și judecarea recursului în interesul legii, care nu se va mai realiza de Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție, ci de un complet de 5 sau 9 judecători.

- *Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018*

Prin intermediul proiectului se propune trecerea din competența Curții de apel Chișinău în cea a Curții Supreme de Justiție a acțiunilor privind contestarea hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii și a Consiliului Superior al Procurorilor. Totodată, Curtea Supremă de Justiție va examina și acțiunile în

contencios administrativ privind contestarea hotărârilor Parlamentului și a hotărârilor și dispozițiilor Guvernului care nu sunt susceptibile de contestare la Curtea Constituțională.

În mod similar cu celelalte coduri modificate prin prezentul proiect, se propune de a include în prevederile Codului administrativ temeiurile de recurs și cele pentru declararea acestuia ca inadmisibil, precum și a celor ce stabilesc tipurile de decizii pe care le poate adopta instanța de recurs.

Mai mult ca atât, o noutate importantă constituie reglementarea procedurii de declarare și examinare a recursului în interesul legii (Capitolul V¹). Hotărârile emise pe marginea recursului în interesul legii vor fi obligatorii pentru toate instanțele judecătorești din momentul pronunțării, care nu va avea efect asupra cauzelor deja soluționate prin hotărâre judecătorească irevocabilă și nici asupra situației părților din cauzele din care reies.

- *Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului*

Articolul 11 se completează cu prevederi mai desfășurate privind numirea în funcție a judecătorului Curții Supreme de Justiție, care sunt preluate din Legea nr. 789/1996 cu privire la Curtea Supremă de Justiție, ce se propune a fi abrogată.

- *Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii*

Prin intermediul proiectului se propune o extindere a numărului de membri ai Consiliului de la 12 la 15, totodată reglementându-se o procedură perfecționată de selectare de către Parlament a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii din rândul profesorilor de drept titulari, precum și de către Adunarea Generală a Judecătorilor din rândul judecătorilor. Cei 3 membri noi care se propun a fi incluși în componența Consiliului Superior al Magistraturii prin proiect, urmează a fi aleși după cum urmează: 2 membri de către Guvern din rândul profesorilor de drept titulari prin concurs public și 1 membru de către Președinția Republicii Moldova din rândul profesorilor de drept titulari prin concurs public.

- **Dispoziții finale și tranzitorii:**

În cuprinsul Titlului III Capitolul II articolul VII din proiect alături de prevederile ce stabilesc momentul intrării în vigoare a actului normativ este reglementată și soarta cauzelor pendinte în procedura contenciosului administrativ, civile și penale.

4. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prevederilor proiectului necesită cheltuieli financiare din bugetul de stat pentru remunerarea noilor membri ai Consiliului Superior al Magistraturii.

Cu referire la retribuiția membrilor Comisiei de evaluare pentru perioada activității aceștia vor fi remunerați lunar a câte un salariul al judecătorului Curții Supreme de Justiție cu vechimea în muncă în funcția de judecător de pînă la 16 ani. Sursele financiare necesare implementării proiectului în partea ce ține de remunerarea membrilor Comisiei de evaluare vor fi finanțate de partenerii de dezvoltare a Republicii Moldova.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul Proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de Lege cu privire la reformarea Curții Supreme de Justiție și organelor procuraturii necesită aprobarea Regulamentului Comisiei de evaluare în care vor fi reglementate inclusiv indicatorii și metodologia de evaluare a persoanelor supuse evaluării.

Ministru

Olesea STAMATE

WWW.LUMEAJUSTITIEI.RO

CERERE 03/9048

Din 11 septembrie 2019

**privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat a proiectului Hotărîrii
Guvernului privind aprobarea proiectului de Lege cu privire la reformarea
Curții Supreme de Justiție și organelor procuraturii care urmează a fi
anunțat în cadrul ședinței secretarilor generali de stat**

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Tipul și denumirea proiectului	- hotărîrea Guvernului - hotărîrea Guvernului privind aprobarea proiectului de Lege cu privire la reformarea Curții Supreme de Justiție și organelor procuraturii
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Justiției
3.	Justificarea depunerii cererii (<i>indicația corespunzătoare sau remarca precum că proiectul este elaborat din inițiativa autorului</i>)	Proiect elaborat în vederea implementării planului Guvernului pentru 100 de zile.
4.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	1. Președinția Republicii Moldova 2. Ministerul Finanțelor 3. Ministerul Afacerilor Interne 4. Avocatul Poporului 5. Procuratura Generală 6. Consiliul Superior al Magistraturii 7. Curtea Supremă de Justiție 8. Consiliul Superior al Procurorilor 9. Procuratura Anticorupție 10. Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale 11. Inspectoratul General de Poliție 12. Uniunea Avocaților din Moldova
5.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	5 zile
6.	Numele, prenumele, funcția și datele de contact ale persoanei responsabile de promovarea proiectului	Stratu Victor, șef adjunct interimar, Direcția elaborare acte normative, tel. 20-14-05, email: victor.stratu@justice.gov.md

Digitally signed by Stamate Olesca
Date: 2019.09.11 16:18:20 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

7.	Anexe (<i>proiectul actului care se solicită a fi înregistrat, nota informativă cu documentele de însoțire</i>)	- Proiectul hotărîrii – 31 file; - Nota informativă – 11 file.
8.	Data și ora depunerii cererii	
9.	Semnătura	

WWW.LUMEAJUSTITIEI.RO